

**Uchwała nr XXIV/239/25
Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach**

z dnia 25 listopada 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czechowice-Dziedzice na lata 2026-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), art. 4¹ ust. 1, 2, 2a i 5 oraz art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.), art. 10 ust.1-2b ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.)

**Rada Miejska w Czechowicach-Dziedzicach
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czechowice-Dziedzice na lata 2026-2029, określony w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czechowic-Dziedzic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Damian Żelazny

Załącznik do uchwały nr XXIV/239/25
Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach
z dnia 25 listopada 2025 r.

**Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Czechowice-Dziedzice
na lata 2026-2029**

Czechowice-Dziedzice, listopad 2025 r.

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czechowice-Dziedzice na lata 2026-2029 stanowi realizację art.10 ust. 1-2b ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz art. 4¹ ust.1 i 2, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku. Program przedstawia zadania własne Gminy związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu jak również zadania związane z przeciwdziałaniem narkomanii oraz profilaktyką uzależnień behawioralnych. Program ten stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Czechowice-Dziedzice, opracowanej na lata 2020-2025 oraz uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025. Program uwzględnia również cele zawarte w Programie przeciwdziałania uzależnieniom w województwie śląskim na lata 2021–2030.

Program stanowi kontynuację oraz uzupełnienie wcześniej prowadzonych w Gminie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Uzupełniono go o zdobyte w trakcie realizacji poprzednich programów doświadczenia oraz wnioski wynikające z diagnozy lokalnych problemów uzależnień oraz ze wsparcia Zespołu ds. przeciwdziałania uzależnieniom oraz demoralizacji wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy Czechowice-Dziedzice, w skład którego weszli m.in. przedstawiciele pomocy społecznej, oświaty, policji, Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej, Straży Miejskiej oraz radni, którzy zostali zaproszeni do współpracy przez Burmistrza Miasta.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują jednoznacznie na konieczność łączenia oddziaływań w zakresie profilaktyki alkoholowej z działaniami zapobiegającymi innym zachowaniom ryzykownym, w tym uzależnieniom od środków psychoaktywnych oraz uzależnieniom behawioralnym. Stąd też konieczność realizacji wielowymiarowych działań w zakresie przemocy i cyberprzemocy, oraz kształtujących umiejętności interpersonalne i społeczne (np. komunikacja, poczucie własnej wartości szacunek do siebie, swojego ciała, do drugiego człowieka, rozpoznawanie psychomanipulacji jako profilaktyka wchodzenia w różnego rodzaju grupy destrukcyjne itp.). Właściwe wydaje się kreowanie profilaktyki uzależnień poprzez wzmacnianie czynników chroniących i eliminację czynników ryzyka.

Tak jak przewidywano w Programie opracowanym na lata 2022-2025 sytuacja pandemii i wzmoczonej izolacji miała niebagatelny wpływ na zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży. Kontakty interpersonalne przenoszone do przestrzeni wirtualnej i nadużywanie urządzeń cyfrowych miało niekorzystny wpływ na obszary związane z komunikacją z relacjami i ukształtowało w wielu przypadkach patologiczne wzorce. Ze skutkami izolacji przyjdzie nam mierzyć się jeszcze przez długie lata.

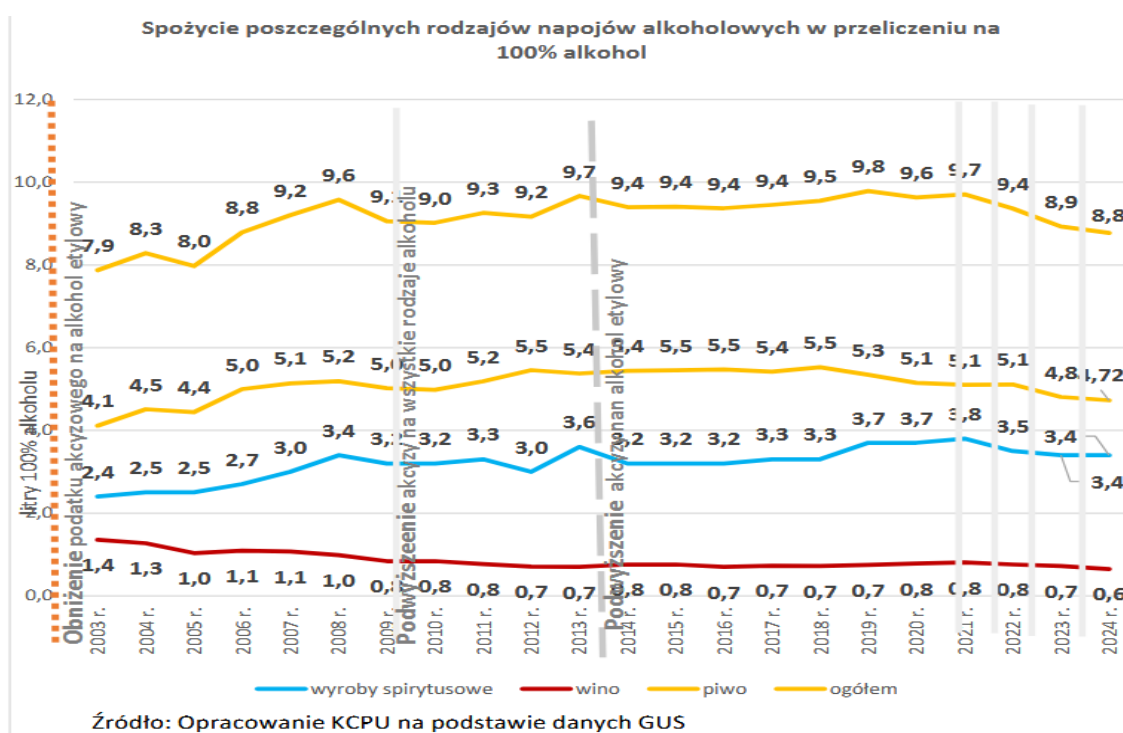
Opiekunowie sygnalizują, że u coraz młodszych dzieci występuje drażliwość, stany depresyjne lub labilność emocjonalna, co w dłuższej perspektywie stanowi zagrożenie dla zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży i ich bezpieczeństwa. Traumatyczne doświadczenia związane z izolacją, z zaburzeniami więzi mogą wpływać na występowanie w późniejszym czasie różnego rodzaju uzależnień. Dlatego szczególnie ważne wydaje się zintensyfikowanie działań w obszarze ochrony dzieci oraz wyposażenia rodziców i opiekunów w skuteczne narzędzia do pracy z dziećmi i młodzieżą.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii realizowany jest przez Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Urzędzie Miejskim w Czechowicach-Dziedzicach we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czechowicach-Dziedzicach.

Program może być realizowany we współpracy z: osobami fizycznymi, osobami prawnymi, organizacjami pozarządowymi, kościołami, Miejskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień, Zespołem Obsługi Placówek Oświatowych, Miejską Biblioteką Publiczną, Centrum Usług Społecznych, Administracją Zasobów Komunalnych, Miejskim Domem Kultury, zakładami opieki zdrowotnej (podmioty lecznicze), Policją, Strażą Miejską, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Świetlicą „ZATOKA”, szkołami nauki jazdy, szkołami, przedszkolami, lokalnymi mediami oraz innymi podmiotami posiadającymi odpowiednie uprawnienia, kwalifikacje oraz doświadczenie do realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czechowice-Dziedzice na lata 2026-2029.

1. UZALEŻNIENIA W POLSCE

Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom podaje, że wg danych GUS spożycie napojów alkoholowych w 2024 r. wyniosło 8,8 l 100% alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Od trzech lat notuje się obniżenie wielkości spożycia napojów alkoholowych, przede wszystkim za sprawą zmniejszania ilości wypijanego piwa. Wielkość spożywania mocnych napojów alkoholowych pozostaje w tym czasie na porównywalnym poziomie.

W roku 2023 Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom opublikowało Raport „Uzależnienia w Polsce”, z którego wynika, że w 2022 roku odnotowano spadek spożycia 100% alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca Polski z poziomu 9,73 l w 2021 roku do 9,37 l, i jest to poziom najniższy od 6 lat. Z drugiej jednak strony od kilku lat widoczna jest wyraźna tendencja zwiększania się liczby zgonów z powodu używania alkoholu, osiągając najwyższą wartość 14 048 przypadków w 2021 roku. Raport wskazuje, że pomimo że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, po którą sięgano częściej niż po papierosy czy narkotyki, to widoczny jest systematyczny trend spadkowy spożywania alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni przez 15–16-latków z odsetka 65% w 2003 roku do 47% w 2019 roku (ESPAD).

W odniesieniu do narkotyków spadł odsetek uczniów, którzy deklarowali ich używanie kiedykolwiek w życiu z 25% w 2015 roku do 22% w 2019 roku (ESPAD). Dodatkowo, wyniki badania CBOS z 2021 roku pokazują od 2016 roku systematyczny trend spadkowy w zakresie odsetka uczniów, którzy używali narkotyków w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

W ostatnich wynikach wskaźnik ten utrzymuje się na poziomie 13%, najwyższe wartości osiągał w 2003 roku – 24%. W pomiarach ESPAD w latach 2011–2019 dotyczących używania nowych substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej widoczny jest spadek używania kiedykolwiek w życiu i w czasie ostatnich 12 miesięcy, a w stosunku do pomiaru z 2015 roku również w odniesieniu do używania NSP w czasie ostatnich 30 dni. Od 2018 roku, kiedy wprowadzono rozwiązania generyczne odnotowujemy zmniejszanie się liczby zatruc z powodu używania NSP. Ostatnie dane z 2022 roku wskazują na spadek wskaźników zatruc z powodu NSP do 303 przypadków (GIS).

2. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ ORAZ INNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY CZECHOWICE-DZIEDZICE

Aby lepiej zrozumieć sytuację w zakresie uzależnień i innych problemów społecznych w Gminie, dokonano analizy danych gromadzonych przez instytucje lokalne oraz organizacje współpracujące, których działalność wiąże się z obszarem profilaktyki, pomocy społecznej, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego. Zebrane informacje posłużą jako wskaźniki obrazujące skalę problemów.

Działalność Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym

Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej (OPPA) czyli dawna Izba Wyrzeźwień to placówka działająca całodobowo, której głównym zadaniem jest opieka nad osobami w stanie nietrzeźwości oraz wspieranie porządku publicznego poprzez ich odizolowanie od reszty społeczeństwa. Ośrodek udziela w nagłych wypadkach pierwszej pomocy, motywuje do podejmowania leczenia odwykowego, a także informuje o skutkach nadużywania alkoholu.

Tabela 1. Liczba osób z terenu gminy Czechowice-Dziedzice doprowadzonych do OPPA w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób z terenu gminy Czechowice-Dziedzice doprowadzonych do OPPA, w tym:	439	486	514
kobiety	55	76	52
mężczyźni	384	410	461
nieletni	-	-	1

Źródło: „Diagnoza uzależnień i innych problemów społecznych” na podstawie danych udostępnionych przez Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym

W latach 2022-2024 odnotowano stopniowy wzrost liczby osób doprowadzonych do OPPA z terenu gminy Czechowice-Dziedzice. W 2022 roku było to 439 osób, w 2023 roku – 486, a w 2024 roku już 514.

We wszystkich latach zdecydowaną większość osób stanowili mężczyźni: w 2022 roku były to 384 osoby, w 2023 roku – 410, a w 2024 roku – 461. Liczba kobiet na przestrzeni lat była zdecydowanie mniejsza – od 55 w 2022 roku do 76 w 2023 roku, a w 2024 roku ich liczba spadła do 52. Dane potwierdzają, że problem nadużywania alkoholu skutkujący interwencją OPPA, dotyczy przede wszystkim mężczyzn. W 2022 i 2023 roku nie odnotowano przypadków doprowadzenia osób nieletnich, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie była to 1 osoba.

Działalność ambulatoryjnych placówek odwykowych

Mieszkańcy Gminy Czechowice-Dziedzice borykający się z problemami uzależnień najczęściej korzystają z pobliskich placówek leczenia uzależnień. Są to:

- ✓ **Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień w Czechowicach-Dziedzicach** mieści się przy ulicy Nad Białką 1b. Prowadzony jest przez Fundację Błękitny Krzyż.
- ✓ **Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień w Bielsku-Białej** znajdujący się przy ulicy Mostowej, prowadzi terapię w formie ambulatoryjnej. Prowadzony jest przez Fundację Błękitny Krzyż.
- ✓ **Ośrodek Psychoprofilaktyki w Pszczynie** znajduje się przy ulicy Paderewskiego 3, prowadzony jest także przez Fundację Błękitny Krzyż.
- ✓ **Ośrodek Leczenia Uzależnień w Żywcu**
- ✓ **Bielskie Centrum Psychiatrii Olszówka** w Bielsku-Białej prowadzi Poradnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia przy ul. Mostowej, gdzie pacjenci również mają możliwość uczestnictwa w terapii w systemie ambulatoryjnym.

Tabela 2. Łączna liczba pacjentów z terenu gminy Czechowice-Dziedzice, leczących się ambulatoryjnie w różnych ośrodkach w latach 2022-2024

wyszczególnienie		2022	2023	2024
Liczba osób współuzależnionych, którzy podjęli terapię, w tym:		69	95	94
kobiety		61	81	79
mężczyźni		8	14	15
Liczba osób uzależnionych od:		171	166	192
alkoholu	Kobiety	19	19	22
	Mężczyźni	77	96	105
narkotyków	Kobiety	7	2	0
	Mężczyźni	5	3	5
politoksykomania	Kobiety	13	6	8
	Mężczyźni	29	27	38

hazard	Kobiety	0	0	1
	Mężczyźni	14	5	7
inne zaburzenia nawyków i popędów (seks, pornografia, gry komputerowe, telefon, itp.)	Kobiety	1	1	2
	Mężczyźni	6	7	4

Źródło: „Diagnoza uzależnień i innych problemów społecznych” – opracowanie na podstawie danych z placówek

Dane z lat 2022-2024 wskazują, że w gminie Czechowice-Dziedzice problem uzależnień stopniowo narasta, zwłaszcza w odniesieniu do problemu alkoholowego. Największy wzrost dotyczy mężczyzn – ich liczba wzrosła z 77 w 2022 roku do 105 w 2024 roku. Kobiet w tej grupie jest zdecydowanie mniej, ale również notuje się u nich tendencję wzrostową. Współuzależnienie pozostaje zjawiskiem dominującym wśród kobiet, a ich liczba sięgała od 61 do 81 rocznie. Należy podkreślić, iż mężczyzn współuzależnionych jest znacznie mniej, choć ich udział systematycznie rośnie. Uzależnienia od samych narkotyków stanowią minimalny odsetek, natomiast obserwuje się wyraźną tendencję do używania wielu substancji jednocześnie, co znajduje odzwierciedlenie w rosnącej liczbie przypadków politoksykomanii – szczególnie wśród mężczyzn, gdzie odnotowano wzrost z 29 osób w 2022 roku do 38 w 2024 roku. Uzależnienia od hazardu utrzymują się na stosunkowo niskim poziomie, z kolei kategoria dotycząca innych zaburzeń nawyków i popędów pozostaje marginalna i obejmuje tylko pojedyncze przypadki. Podsumowując, najpoważniejszym wyzwaniem dla gminy Czechowice-Dziedzice staje się rosnąca liczba osób uzależnionych od alkoholu oraz wzrost przypadków politoksykomanii, głównie wśród mężczyzn. Rosnąca liczba osób uzależnionych wskazuje także na potrzebę objęcia wsparciem ich rodzin.

Świadczenia NFZ

Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy Czechowice-Dziedzice korzystających ze świadczeń terapii w latach 2022-2024

wyszczególnienie		2022	2023	2024
Świadczenia dla uzależnionych od alkoholu udzielane w Hostelu	Kobiety	0	0	0
	Mężczyźni	1	1	1
Stacjonarne leczenie uzależnień	Kobiety	0	0	0
	Mężczyźni	3	1	0
Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	Kobiety	0	0	0
	Mężczyźni	36	40	31
Stacjonarne świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu	Kobiety	1	3	2
	Mężczyźni	16	19	19

Krótkoterminowe świadczenia terapii uzależnień od substancji psychoaktywnych	Kobiety	0	0	0
	Mężczyźni	0	2	0
Leczenie zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja)	Kobiety	0	0	0
	Mężczyźni	0	2	0
Świadczenia terapii dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych z współistniejącymi zaburzeniami psychiatrycznymi (podwójna diagnoza)	Kobiety	0	0	0
	Mężczyźni	6	1	4

Źródło: „Diagnoza...” opracowanie na podstawie danych udostępnionych przez Narodowy Fundusz Zdrowia Śląski Oddział Wojewódzki w Katowicach

Powyższe dane wskazują, że ze świadczeń dla uzależnionych od alkoholu udzielanych w Hostelu, corocznie korzystała 1 osoba. Najwięcej pacjentów obejmuje leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja) – od 36 osób w 2022 roku do 31 w 2024 roku, co potwierdza dominację problemu alkoholizmu. Stacjonarne świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu utrzymują się na stabilnym poziomie (około 16-19 mężczyzn rocznie, przy stosunkowo niskiej liczbie kobiet). Z terapii związanej z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych korzysta niewielka liczba osób, z kolei świadczenia terapii dla pacjentów z tzw. podwójną diagnozą (uzależnienie i zaburzenia psychiatryczne) obejmowały od 1 do 6 mężczyzn rocznie.

Działalność Bielskiego Pogotowia Ratunkowego

Tabela 4. Działalność Bielskiego Pogotowia Ratunkowego w odniesieniu do mieszkańców gminy Czechowice-Dziedzice w latach 2022-2024

		2022	2023	2024
liczba osób, wobec których podjęto interwencję w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia na skutek użycia:				
alkoholu	ogółem	62	121	88
	kobiety	12	33	17
	mężczyźni	45	83	64
	dzieci	5	5	7
innych substancji psychoaktywnych	ogółem	25	27	30
	kobiety	13	9	12
	mężczyźni	5	15	11
	dzieci	7	3	7
leków	ogółem	9	7	4
	kobiety	2	2	3
	mężczyźni	5	4	1
	dzieci	2	1	0

Liczba interwencji związanych z podjętymi próbami samobójczymi	ogółem	1	2	6
	kobiety	0	1	3
	mężczyźni	1	0	0
	dzieci	0	1	3

Źródło: „diagnoza..”-opracowanie na podstawie danych udostępnionych przez Bielskie Pogotowie Ratunkowe

Analiza danych dotyczących działalności Bielskiego Pogotowia Ratunkowego w odniesieniu do mieszkańców gminy Czechowice-Dziedzice w latach 2022-2024 wskazuje, że największym problemem wymagającym interwencji pozostaje nadużywanie alkoholu. W 2022 roku odnotowano 62 takie przypadki, w 2023 roku nastąpił gwałtowny wzrost do 121, natomiast w 2024 liczba ta spadła do 88. Najwięcej interwencji dotyczyło mężczyzn – 45 w 2022 roku, 83 w 2023 roku i 64 w 2024 roku, kobiety stanowiły zdecydowanie mniejszą grupę (od 12 do 33 przypadków rocznie), a dzieci – 5-7 przypadków. Problemem jest również używanie innych substancji psychoaktywnych – ogólna liczba interwencji utrzymywała się na zbliżonym poziomie: 25 w 2022 roku, 27 w 2023 roku i 30 w 2024 roku, przy czym stosunkowo często dotyczyły one kobiet (13-12 przypadków rocznie), podczas gdy mężczyźni stanowili mniejszą część interwencji (5-15 przypadków). Nadużywanie leków występowało znacznie rzadziej – w 2022 roku było to 9 interwencji, rok później – 7, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 4. Alarmujący jest wzrost liczby prób samobójczych – podczas gdy w 2022 roku odnotowano tylko 1 taki przypadek, w 2023 były już 2, a w 2024 – 6. Niepokojący jest fakt, że coraz częściej dotyczy to dzieci – w 2023 roku odnotowano 1 przypadek, a w 2024 – 3, dodatkowo pojawiły się również 2 próby samobójcze wśród kobiet. Dane jednoznacznie wskazują, że choć głównym wyzwaniem pozostaje problem alkoholowy, to rosnące znaczenie mają także kwestie zdrowia psychicznego oraz używania substancji psychoaktywnych, co wymaga zintegrowanych działań profilaktycznych i wsparcia psychologicznego dla mieszkańców, zwłaszcza najmłodszych.

Działalność Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Bielsku-Białej

Analiza danych dotyczących działalności Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Bielsku-Białej w odniesieniu do mieszkańców gminy Czechowice-Dziedzice w latach 2022-2024 pokazuje, że problem uzależnień wśród najmłodszych nie był rejestrowany w obszarze alkoholu, leków ani substancji psychoaktywnych – w każdym z analizowanych lat tą formą pomocy nie objęto żadnych dzieci. Dane te kontrastują jednak z rosnącą liczbą przypadków pomocy związanych z próbami samobójczymi. W 2022 roku nie odnotowano żadnych interwencji w tym zakresie, natomiast w 2023 roku pomoc objęła 5 dziewcząt, a w 2024 roku – 11. Nie odnotowano w tym czasie żadnych przypadków dotyczących chłopców, co może świadczyć o większej skali problemu wśród dziewcząt lub o różnicach w zgłaszaniu i diagnozowaniu tych sytuacji. Warto zwrócić uwagę, że problem nasilił się wyłącznie w tej grupie

i przybrał charakter narastający, co stanowi wyraźny sygnał alarmowy dla instytucji odpowiedzialnych za zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży. W przypadku zaburzeń nawyków i popędów, czyli uzależnień behawioralnych, w całym analizowanym okresie nie odnotowano żadnych przypadków, co może wynikać zarówno z niskiej skali zjawiska, jak i z jego trudności diagnostycznych.

Tabela 5. Działalność Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Bielsku-Białej w odniesieniu do mieszkańców gminy Czechowice-Dziedzice w latach 2022-2024

		2022	2023	2024
Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą w związku z używaniem:				
alkoholu	dziewczyny	0	0	0
	chłopcy	0	0	0
leków	dziewczyny	0	0	0
	chłopcy	0	0	0
innych substancji psychoaktywnych	dziewczyny	0	0	0
	chłopcy	0	0	0

Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą w związku z podjętymi próbami samobójczymi			
2022			
dziewczyny	wiek	chłopcy	wiek
0	0-18	0	0-18
2023			
dziewczyny	wiek	chłopcy	wiek
5	0-18	0	0-18
2024			
dziewczyny	wiek	chłopcy	wiek
11	0-18	0	0-18
Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą w związku z zaburzeniami nawyków i popędów (uzależnienia behawioralne)			
2022			
dziewczyny	wiek	chłopcy	wiek
0	0-18	0	0-18
2023			
dziewczyny	wiek	chłopcy	wiek
0	0-18	0	0-18
2024			
dziewczyny	wiek	chłopcy	wiek
0	0-18	0	0-18

Źródło: „Diagnoza..” - opracowanie na podstawie danych udostępnionych przez Poradnię Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Bielsku Białej

Działalność Szpitala Pediatrycznego w Bielsku-Białej Oddział Psychiatryczny dla Dzieci i Młodzieży

Dane dotyczące hospitalizacji dzieci i młodzieży w Szpitalu Pediatrycznym w Bielsku-Białej w latach 2022-2024 pokazują, że w analizowanym okresie problem uzależnień chemicznych w tej grupie wiekowej występował w ograniczonej skali, ale miał powtarzający się charakter. Nie odnotowano hospitalizacji związanych z używaniem leków, natomiast pojawiły się przypadki związane z używaniem innych substancji psychoaktywnych – w 2022 roku hospitalizowano 1 dziecko, natomiast w latach 2023-2024 były to po 3 przypadki. Ponadto w 2023 roku działania te podjęto wobec 1 dziecka w związku z używaniem alkoholu. Jeśli chodzi o próby samobójcze, zarówno w 2022 roku, jak i w 2023 roku odnotowano 1 przypadek hospitalizacji dziewczynki, natomiast w 2024 roku nie zarejestrowano żadnych hospitalizacji w tym zakresie. W kontekście hospitalizacji związanych z zagrożeniem życia na skutek używania substancji, w 2022 roku odnotowano 1 taki przypadek, w 2023 roku – 4 (w tym 1 dziecko na skutek używania alkoholu i 3 po substancjach psychoaktywnych), a w 2024 roku 2 przypadki związane z innymi substancjami psychoaktywnymi. Oznacza to, że choć skala zjawiska nie jest wysoka, zdarzają się sytuacje skrajnie niebezpieczne, wymagające natychmiastowej interwencji ratującej życie.

Tabela 6. Działalność Szpitala Pediatrycznego w Bielsku-Białej Oddział Psychiatryczny dla Dzieci i Młodzieży

		2022	2023	2024
Liczba dzieci i młodzieży hospitalizowanych w związku z używaniem:				
alkoholu		0	1	0
leków		0	0	0
innych substancji psychoaktywnych		1	3	3
Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą w związku z podjętymi próbami samobójczymi				
2022				
dziewczyny	wiek	chłopcy	wiek	
1	0-18	0	0-18	
2023				
dziewczyny	wiek	chłopcy	wiek	
1	0-18	0	0-18	
2024				
dziewczyny	wiek	chłopcy	wiek	
0	0-18	0	0-18	
Liczba dzieci i młodzieży hospitalizowanych w związku z zagrożeniem życia na skutek użycia:				
alkoholu		0	1	0

leków		0	0	0
innych substancji psychoaktywnych		1	3	2

Źródło: "Diagnoza..." opracowanie na podstawie danych udostępnionych przez Szpital pediatriczny w Bielsku-Białej Oddział Psychiatryczny dla Dzieci i Młodzieży

Działalność Policji, Straży Miejskiej oraz Prokuratury

W zakresie działalności Straży Miejskiej w związku z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, najliczniejszą kategorię stanowią osoby zatrzymane pod wpływem alkoholu. W 2022 roku było ich 216, w 2023 roku liczba ta niemal się nie zmieniła (215), natomiast w 2024 roku nastąpił wyraźny spadek do 155 zatrzymanych. We wszystkich latach zdecydowaną większość stanowili mężczyźni – od 194 w 2022 roku do 143 w 2024 roku. Kobiety były zatrzymywane znacznie rzadziej, choć w 2023 roku ich liczba wzrosła do 30, aby w 2024 spaść do 11. W grupie nieletnich problem występuje marginalnie – odnotowano jedynie 2 przypadki w 2022 roku oraz po jednym w kolejnych latach. Podobną tendencję widać w liczbie osób odwożonych do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej (OPPA). W 2022 roku było to 135 osób, w 2023 roku liczba wzrosła do 145, a w 2024 spadła do 112. Największą część stanowili mężczyźni (od 101 do 115 rocznie), a kobiety stanowiły mniejszość – ich liczba wahała się od 11 do 30.

Tabela 7. Działalność Straży Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach, w związku z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba osób zatrzymanych pod wpływem alkoholu	216	215	155
kobiety	20	30	11
mężczyźni	194	184	143
nieletni	2	1	1
Liczba osób odwiezionych do OPPA w Bielsku-Białej	135	145	112
kobiety	20	30	11
mężczyźni	115	115	101
Liczba skontrolowanych punktów sprzedaży alkoholu	0	0	0
detal	0	0	0
gastronomia	0	0	0

Źródło: "Diagnoza..." -opracowanie na podstawie danych udostępnionych przez Straż Miejską w Czechowicach-Dziedzicach

W odniesieniu do ujawnionych przez policję przypadków posiadania narkotyków widać wyraźny spadek z 25 osób w 2022 roku do 13 w 2023 roku, jednak w 2024 roku liczba ta ponownie wzrosła do 15. W każdym roku zdecydowaną większość stanowią mężczyźni

(od 12 do 19 przypadków rocznie), natomiast kobiet dotyczy to marginalnie (od 1 do 6 spraw). W zakresie udostępniania czy wprowadzania do obrotu środków odurzających praktycznie nie odnotowuje się przypadków – jedyny taki przypadek miał miejsce w 2023 roku i dotyczył mężczyzny. Znaczącym obszarem pozostają zdarzenia drogowe – w 2022 roku uczestniczyło w nich 10 osób pod wpływem alkoholu, w 2023 roku liczba spadła do 6, ale w 2024 ponownie wzrosła do 10. Zjawisko to dotyczy wyłącznie kierowców – piesi nie pojawili się w statystykach. Widać również, że problem ten dotyczy głównie mężczyzn, którzy w 2024 roku stanowili całość przypadków. Biorąc pod uwagę zdarzenia drogowe pod wpływem środków odurzających, liczby są bardzo niskie – po jednym kierowcy rocznie (wyłącznie mężczyźni), bez udziału pieszych. Dane dotyczące zatrzymanych kierowców pokazują, że największym problemem pozostaje jazda pod wpływem alkoholu. W 2022 roku zatrzymano 94 takie osoby, w 2023 roku liczba spadła do 87, a w 2024 roku wzrosła do 100, co świadczy o utrzymującym się na bardzo wysokim poziomie zjawisku. Zdecydowana większość to mężczyźni (85-93 rocznie), natomiast udział kobiet jest minimalny. W przypadku zatrzymań za jazdę pod wpływem narkotyków liczby są dużo niższe, od 8 w 2022 roku do 2 w 2024 roku, przy czym również tutaj dominują mężczyźni. Na uwagę zasługuje też kwestia opieki nad dziećmi przez nietrzeźwych rodziców lub opiekunów. W 2022 roku odnotowano 12 takich przypadków, w 2023 roku liczba ta spadła do 5, a w 2024 roku wzrosła do 9. Pod względem płci widoczna jest dominacja kobiet – w 2022 roku było ich 9, w 2023 roku – 4, a w 2024 roku – 7. Liczba wystąpień do Sądu Rodzinnego dotyczących nieletnich zatrzymanych pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych ulegała wahaniom. W 2022 roku odnotowano 10 spraw, w 2023 roku – 17, a w 2024 roku – 14.

Tabela 8. Dane Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej w latach 2022-2024

		2022	2023	2024
Liczba osób, wobec których prowadzono postępowanie w związku z posiadaniem i wprowadzeniem do obrotu środków odurzających, substancji psychotropowych lub nowych substancji psychoaktywnych w odniesieniu do zdarzeń ujawnionych na terenie gminy Czechowice-Dziedzice				
posiadanie	ogółem	25	13	15
	kobiety	6	1	2
	mężczyźni	19	12	13
udostępnianie	ogółem	0	1	0
	kobiety	0	0	0
	mężczyźni	0	1	0
wprowadzenie do obrotu	ogółem	0	0	0
	kobiety	0	0	0
	mężczyźni	0	0	0
Liczba osób uczestniczących w zdarzeniach drogowych pod wpływem alkoholu				
kierowcy	ogółem	10	6	10
	kobiety	2	0	0
	mężczyźni	8	6	10
piesi	ogółem	0	0	0

	kobiety	0	0	0
	mężczyźni	0	0	0
Liczba osób uczestniczących w zdarzeniach drogowych pod wpływem środków odurzających				
kierowcy	ogółem	1	1	1
	kobiety	0	0	0
	mężczyźni	1	1	1
piesi	ogółem	0	0	0
	kobiety	0	0	0
	mężczyźni	0	0	0
Liczba zatrzymanych kierujących pojazdami mechanicznymi prowadzonymi:				
pod wpływem środków odurzających	ogółem	8	4	2
	kobiety	1	2	0
	mężczyźni	7	2	2
po użyciu alkoholu	ogółem	94	87	100
	kobiety	9	4	7
	mężczyźni	85	83	93
Liczba rodziców/opiekunów sprawujących opiekę nad nieletnimi w stanie nietrzeźwości, wobec których podjęto interwencję	ogółem	12	5	9
	kobiety	9	4	7
	mężczyźni	3	1	2
Ilość sporządzonych wystąpień do Sądu Rodzinnego, dotyczących nieletnich znajdujących się pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych		10	17	14

Źródło: "Diagnoza..." - opracowanie na podstawie danych udostępnionych przez Komendę Miejską Policji w Bielsku-Białej

Na podstawie poniższych danych zauważyć można spadek liczby osób, wobec których prowadzono postępowanie w związku z posiadaniem środków odurzających. W 2022 roku takich spraw było 48, a w 2024 roku – 26. Spadek ten dotyczył głównie mężczyzn – z 40 do 20, podczas gdy wśród kobiet liczba zmniejszyła się z 8 do 3. W przypadku udostępniania oraz wprowadzania do obrotu narkotyków, pierwsze sytuacje pojawiły się dopiero w ostatnim roku poddanym analizie, kiedy odnotowano po jednym przypadku w obu kategoriach, dotyczących mężczyzn. Największą liczbę spraw stanowiło prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu. W 2022 roku było ich 78, rok później liczba spadła do 55, a w 2024 wzrosła ponownie do 60. Warto zaznaczyć, że w ostatnim roku wzrosła rola kobiet w tej kategorii – liczba spraw z ich udziałem zwiększyła się z 4 do 9, podczas gdy w przypadku mężczyzn wynik pozostał stabilny na poziomie 51. Prowadzenie pojazdu pod wpływem środków odurzających zdarza się stosunkowo rzadko – liczba przypadków utrzymuje się na bardzo niskim poziomie i waha się od 6 w 2022 roku do 3 w 2024 roku. Widoczny jest także spadek liczby postępowań związanych z przemocą domową. W 2022 roku było ich 8, a w 2024 tylko 3. Podobnie zmniejszyła się liczba sytuacji związanych z narażeniem życia i zdrowia dziecka przez nietrzeźwych opiekunów – z 5 przypadków w 2022 roku do 2 w 2024 roku. Wcześniej dotyczyło to wyłącznie kobiet, natomiast w 2024 roku po raz pierwszy pojawił się przypadek z udziałem mężczyzny.

Tabela 9. Dane Prokuratury Rejonowej w Pszczynie w odniesieniu do mieszkańców gminy Czechowice-Dziedzice w latach 2022-2024

		2022	2023	2024
Liczba osób, wobec których prowadzono postępowanie w związku z posiadaniem i wprowadzeniem do obrotu środków odurzających, substancji psychotropowych lub nowych substancji psychoaktywnych w odniesieniu do zdarzeń ujawnionych na terenie gminy Czechowice-Dziedzice				
posiadanie	ogółem	48	29	23
	kobiety	8	6	3
	mężczyźni	40	23	20
udostępnianie	ogółem	0	0	1
	kobiety	0	0	0
	mężczyźni	0	0	1
wprowadzenie do obrotu	ogółem	0	0	1
	kobiety	0	0	0
	mężczyźni	0	0	1

Liczba osób, wobec których prowadzono postępowanie w związku z prowadzeniem pojazdu mechanicznego pod wpływem alkoholu	ogółem	78	55	60
	kobiety	8	4	9
	mężczyźni	70	51	51
Liczba osób, wobec których prowadzono postępowanie w związku z prowadzeniem pojazdu mechanicznego pod wpływem środków odurzających	ogółem	6	2	3
	kobiety	1	0	0
	mężczyźni	5	2	3
Liczba osób, wobec których prowadzono postępowanie w związku z podejrzeniem o stosowanie przemocy domowej	ogółem	8	2	3
	kobiety	3	0	0
	mężczyźni	5	2	3
Liczba osób, wobec których prowadzono postępowanie w związku z narażaniem życia i zdrowia dziecka poprzez sprawowanie opieki przez nietrzeźwych rodziców lub opiekunów	ogółem	5	1	2
	kobiety	5	1	1
	mężczyźni	0	0	1

Źródło: "Diagnoza..." opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Prokuraturę Rejonową w Pszczynie

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Liczba wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego pozostaje na zbliżonym poziomie – 29 w 2022 roku, 26 w 2023 i ponownie 29 w 2024 roku. Widać jednak wahania w liczbie kobiet objętych tymi wnioskami – najwięcej w 2022 roku (8), najmniej w 2023 roku (2), a w 2024 roku liczba wzrosła do 6. Podobnie stabilna jest liczba opinii sporządzanych przez biegłych sądowych – od 7 w 2023 roku do 10 w 2022 roku, a w 2024 roku sporządzono ich 9. Wyraźny spadek widoczny jest w liczbie zaproszeń kierowanych do osób na zespół ds. rozmów interwencyjno-motywuujących. W 2022 roku wysłano ich 144, w 2023 roku – 118, a w 2024 roku – 107. Zmniejsza się także liczba osób, których te postępowania dotyczyły – z 58 w 2022 roku do 47 w 2023 roku, a następnie 53 w 2024 roku. Jeśli chodzi o wystąpienia Komisji do Sądu Rejonowego z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, widać

spadek o połowę po 2022 roku – z 25 przypadków do 12 w latach 2023 i 2024, natomiast liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” utrzymuje się na niskim, ale stałym poziomie – 5 w 2022 i 2024 oraz 4 w 2023 roku. Najbardziej zauważalny spadek dotyczy grup diagnostyczno-pomocowych, w których uczestniczyli pracownicy Biura PPU lub członkowie komisji. W 2022 roku było ich aż 172, w 2023 roku – 122, a w 2024 zaledwie 7.

Tabela 10. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba zarejestrowanych wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego ogółem:	29	26	29
w tym wobec kobiet	8	2	6
Liczba opinii sporządzonych przez zespół biegłych sądowych	10	7	9
Liczba wystanych zaproszeń do osób na zespół ds. rozmów interwencyjno-motywujących ogółem:	144	118	107
w tym osób, których dotyczyło postępowanie	58	47	53
Liczba wystąpień Komisji do Sądu Rejonowego z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	25	12	12
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	5	4	5
Liczba grup diagnostyczno-pomocowych, w których uczestniczyli pracownicy Biura PPU/członkowie GKRPA	172	122	7

Źródło: „Diagnoza...” opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działalność Punktu Konsultacyjnego w Czechowicach-Dziedzicach

W ramach działalności Punktu Konsultacyjnego w Gminie Czechowice-Dziedzice świadczone są porady przez psychologa oraz prawnika. Jak wynika z przedstawionych danych, w latach 2022-2024 liczba porad uległa zmniejszeniu. Zapotrzebowanie na porady prawne raczej utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach poprzednich ponieważ zmniejszono liczbę godzin pracy prawnika. W bieżącym roku obserwuje się stały spadek liczby osób zgłaszających się po porady do psychologa. W roku 2025 zaledwie kilka osób skorzystało z tej formy wsparcia. Najprawdopodobniej jest to spowodowane rozszerzeniem oferty wsparcia terapeutycznego oferowanej przez Centrum Usług Społecznych oraz faktem, że na terenie Gminy funkcjonuje Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień.

Tabela 11. Liczba udzielonych porad w Punkcie Konsultacyjnym w Czechowicach-Dziedzicach w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
PSYCHOLOG			
Liczba porad	96 (153 godziny), w tym psycholog dziecięcy	88 (162 godziny), w tym psycholog dziecięcy	84 (132 godziny)
PRAWNIK			
Liczba porad	65 (129 godzin)	70 (134 godziny)	52 (90 godzin)

Źródło: "Diagnoza..." opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej (obecnie Centrum Usług Społecznych) w Czechowicach-Dziedzicach

W omawianym okresie liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny ulegała wahaniom, zaś najwięcej odnotowano ich w 2023 roku (38). Na przestrzeni lat zauważyć można natomiast stały wzrost środków finansowych przeznaczonych na działalność pomocową – względem roku bazowego kwota ta uległa zwiększeniu o 53,7%.

Tabela 12. Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny oraz kwota przeznaczona na ten cel w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny	30	38	33
Wielkość środków finansowych przeznaczonych na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym [zł]	79 950,72	107 409,85	122 874,25

Źródło: "Diagnoza..." opracowanie na podstawie danych udostępnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Czechowicach-Dziedzicach

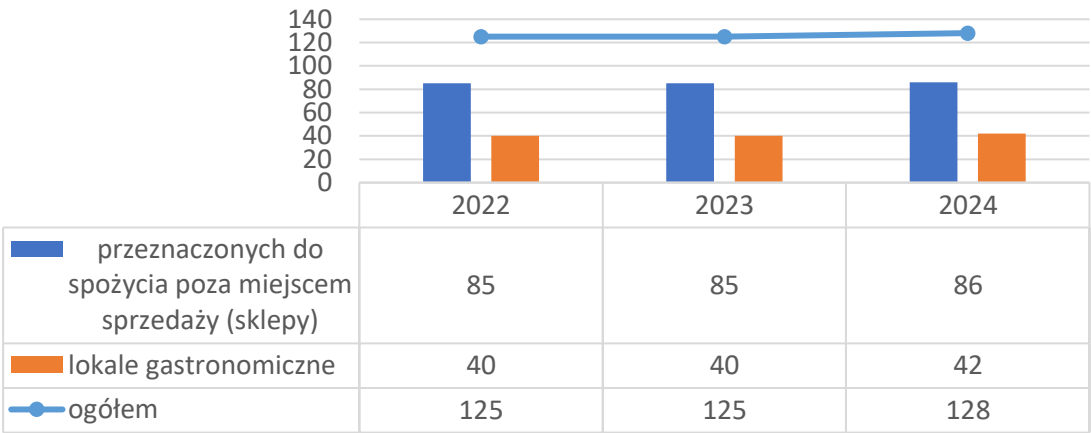
Rynek napojów alkoholowych

W 2024 roku Gminę zamieszkiwało 42 665 osób (stan na 31 grudnia 2024 roku). Wśród ogółu mieszkańców 8 673 osoby to dzieci i młodzież do 18 roku życia, zaś osoby dorosłe stanowią 33 992. Uchwałami Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach ustalono limity liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, poza miejscem jak i w miejscu sprzedaży w ilości po 100 dla poszczególnych rodzajów zezwoleń.

W omawianym okresie liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych wzrosła ze 125 w latach 2022-2023 do 128 w 2024 roku. W ostatnim roku poddanym analizie

na terenie Gminy znajdowało się 86 punktów przeznaczonych do spożycia napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży oraz 42 lokale gastronomiczne. Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres.

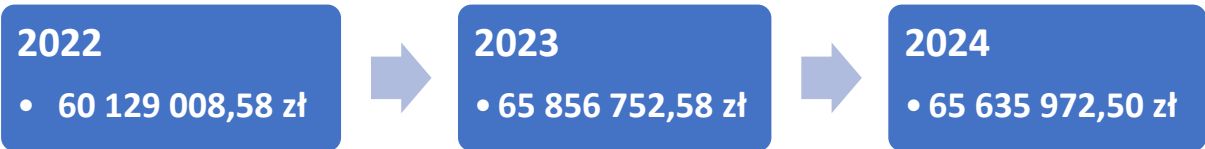
Wykres 1. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Czechowice-Dziedzice na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: "Diagnoza..." - Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok

W roku 2024 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 65 635 972,50 zł, w tym 31 009 773,76 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 7 313 711,42 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 27 312 487,32 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. W 2024 roku w stosunku do 2022 roku łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu uległa zwiększeniu o 9,2%.

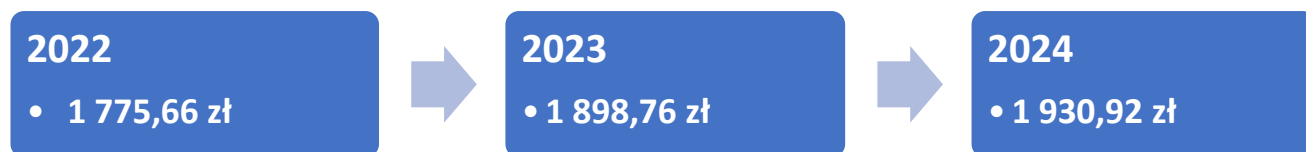
Rysunek 1. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Czechowice-Dziedzice alkoholu w latach 2022-2024

Źródło: "Diagnoza..." -sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych są roczne wydatki na zakup alkoholu w Gminie w przeliczeniu na 1 dorosłego mieszkańca gminy Czechowice-Dziedzice. Wartość ta wzrosła z 1 775,66 zł w 2022 roku do 1 930,92 zł w roku 2024, co może świadczyć o nasileniu konsumpcji napojów alkoholowych lub odzwierciedlać ogólny wzrost cen. Tendencja ta wskazuje na potrzebę dalszej obserwacji zjawiska oraz podejmowania działań profilaktycznych w zakresie ograniczania problemów związanych ze spożywaniem alkoholu.

Rysunek 2. Roczne wydatki na zakup alkoholu w Gminie Czechowice-Dziedzice, w przeliczeniu na dorosłego (powyżej 18 roku życia) mieszkańca Gminy w latach 2022-2024

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

Sytuacja dzieci i młodzieży

Umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej jest rozwiązaniem stosowanym w sytuacjach, gdy rodzice nie są w stanie zapewnić im właściwej opieki i wychowania. Poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby dzieci objętych tą formą wsparcia. W 2022 roku w pieczy zastępczej umieszczono 19 dzieci z terenu Gminy, w 2023 roku – 15, z kolei w 2024 roku było to 16 dzieci, w związku z czym w omawianym okresie liczba ta kształtowała się na względnie stałym poziomie.

Tabela 13. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej powiatu bielskiego z terenu gminy Czechowice-Dziedzice w latach 2022-2024

2022	2023	2024
19	15	16

Źródło: "Diagnoza..." - opracowanie na podstawie danych udostępnionych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej

Powiatowa Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna

Poniższa tabela przedstawia liczbę uczniów opiniowanych dla potrzeb umieszczenia w Ośrodku Socjoterapeutycznym w Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bielsku-Białej. Jak wynika z przedstawionych danych, liczba ta ulegała wahaniom: w 2022 roku było to 10 uczniów, w 2023 roku – 6, z kolei w ostatnim roku poddanym analizie liczba uczniów wzrosła blisko trzykrotnie.

Tabela 14. Liczba uczniów opiniowanych dla potrzeb umieszczenia w Ośrodku Socjoterapeutycznym w Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej z gminy Czechowice-Dziedzice w latach 2022-2024

2022	2023	2024
10	6	17

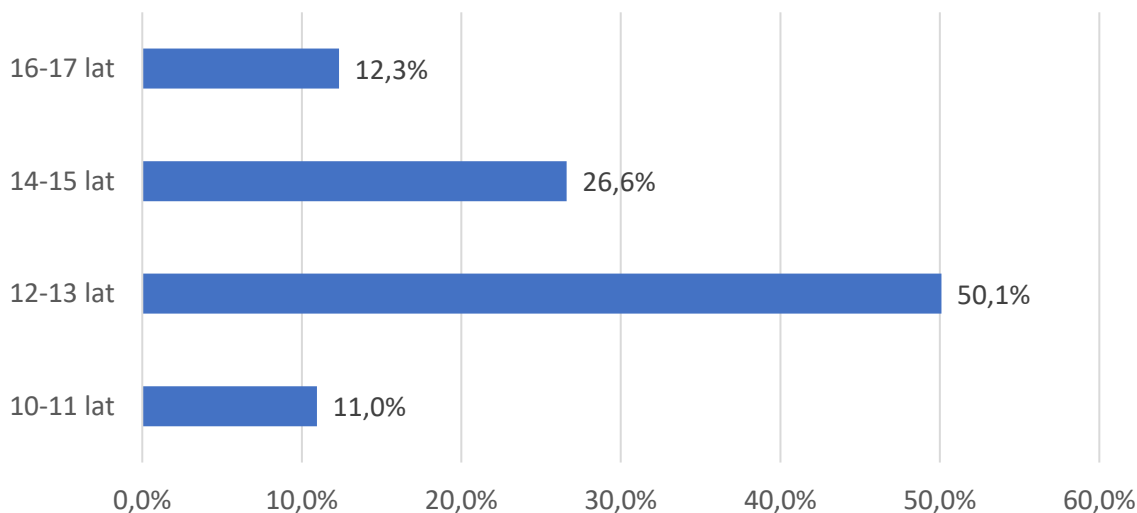
Źródło: opracowanie na podstawie danych udostępnionych przez Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną

Analiza badania przeprowadzonego wśród uczniów

W czerwcu br. na terenie Gminy zostały przeprowadzone badania ankietowe uczniów. Uczniowie ze szkół znajdujących się na terenie gminy Czechowice-Dziedzice wypełnili łącznie 511 kwestionariuszy ankiet. Chłopcy stanowili 54,8% próby badawczej, natomiast dziewczynki wypełniły

45,2% kwestionariuszy. Wśród uczniów biorących udział w badaniu, najwięcej kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci w wieku 12-13 lat (50,1%), natomiast 26,6% stanowiły osoby w wieku 14-15 lat. Najmniejszą grupę badawczą stanowili ankietowani mający 16-17 lat (12,3%) oraz 10-11 lat (11,0%).

Wykres 2. Wiek: N=511¹

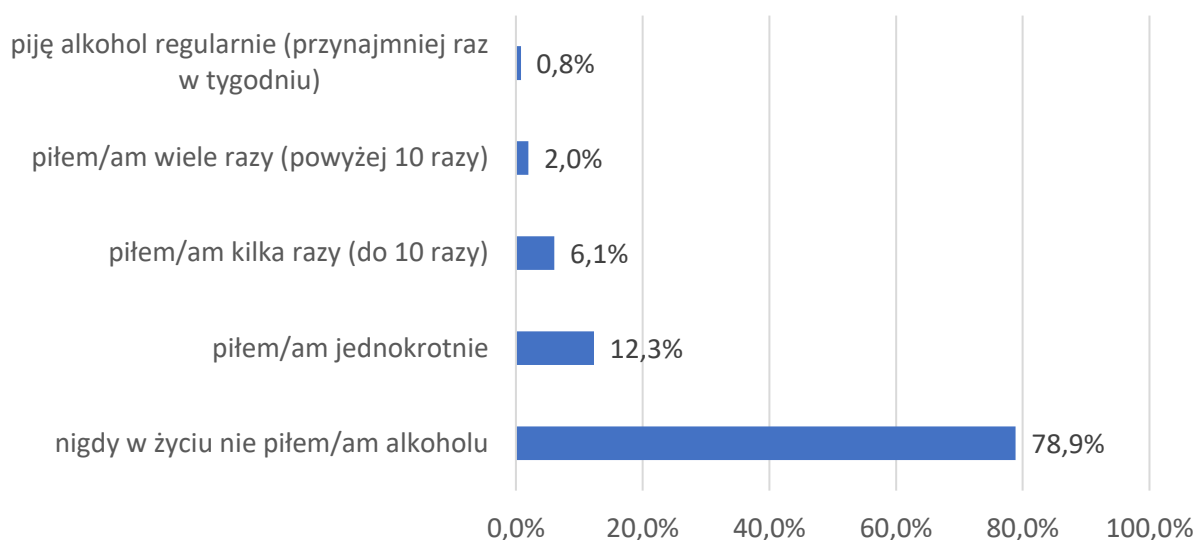

PROBLEM ALKOHOLOWY

Jeden z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z terenu Gminy. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiet dotyczyło tego obszaru tematycznego odnosiło się do częstotliwości spożywania go przez młodych mieszkańców. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało 21,2% uczniów, wśród których 12,3% spożyło go jednokrotnie, 6,1% piło alkohol kilka razy (do 10 razy), 2,0% – wiele razy (powyżej 10 razy), z kolei 0,8% badanych zadeklarowało regularne spożywanie alkoholu (przynajmniej raz w tygodniu).

¹ N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie.

Wykres 3. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=511

Kolejne pytanie zadane uczniom uczęszczającym do szkół znajdujących się w Gminie miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających niniejsze badanie ankietowe. Jak wynika z udzielonych przez młodych badanych odpowiedzi, kontakt z alkoholem miało w tym okresie 29 osób będących po inicjacji alkoholowej, spośród których 21 spożyło tego typu napoje 1-2 razy (19,4%), 4 uczniów zadeklarowało sięgnięcie po alkohol we wskazanym okresie więcej niż 7 razy (3,7%), 3 osoby wskazały na częstotliwość od 3 do 4 razy (2,8%), natomiast 1 uczestnik badania spożywał go 5-7 razy (0,9%).

Tabela 15. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=108

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	73,2%	79
1 – 2 razy	19,4%	21
3 – 4 razy	2,8%	3
5 – 7 razy	0,9%	1
więcej niż 7 razy	3,7%	4

Analizując dane przedstawione w tabeli, można zauważyć, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy 43 uczniów sięgało po szampana oraz piwo (kolejno 41,4% i 40,6%). W dalszej kolejności wskazywano na drinki (26 osób, tj. 25,2%) oraz wódkę (25 osób, tj. 23,8%), a najrzadziej badani sięgali po wino (22 osoby, tj. 21,2%). Przedstawione wartości procentowe różnią się między poszczególnymi odpowiedziami, ponieważ nie każdy badany odniósł się do poszczególnych rodzajów alkoholu. Różnice te przekładają się na odmienne sumy odpowiedzi w poszczególnych kategoriach.

Tabela 16. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy sięgnąłeś/aś po:

Odpowiedź	TAK		NIE		SUMA ODP.
	%	liczba odp.	%	liczba odp.	
szampan	41,4%	43	58,7	61	104
piwo	40,6%	43	59,4	63	106
drink	25,2%	26	74,8	77	103
wódka	23,8%	25	76,2	80	105
wino	21,2%	22	78,9	82	104

Uczniowie zostali również poproszeni o wskazanie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło im się spożywać alkohol w ilości, która spowodowała wystąpienie negatywnych konsekwencji. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, taka sytuacja zdarzyła się 6 badanym (5,6%).

Tabela 17. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się spożywać alkohol w ilości, która spowodowała negatywne konsekwencje? N=108

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	5,6%	6
nie	94,4%	102

W następnym pytaniu respondenci mieli wskazać, jakiego rodzaju były to konsekwencje. 4 uczniów, tj. 66,7%, wskazało na złe samopoczucie (np. wymioty, nudności, osłabienie), 3 osoby wymieniły utratę przytomności (50,0%), z kolei pojedyncze odpowiedzi padły na problemy prawne (sąd, kurator, policja) oraz problemy w szkole lub w domu (po 16,7%).

Tabela 18. Jakie to były konsekwencje? N=6

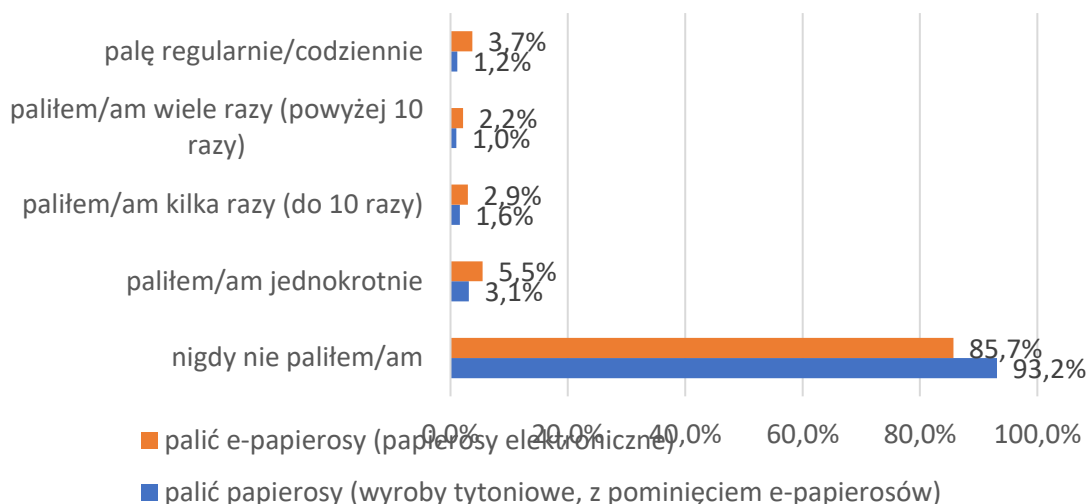
Odpowiedź	%	Liczba odp.
złe samopoczucie (np. wymioty, nudności, osłabienie)	66,7%	4
utrata przytomności	50,0%	3
problemy prawne (sąd, kurator, policja)	16,7%	1
problemy w szkole lub w domu	16,7%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

PROBLEM NIKOTYNOWY

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z Gminy podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po wyroby nikotynowe. Z deklaracji młodzieży wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi (papierosami) miało 6,9% ankietowanych, wśród których 3,1% paliło je jednokrotnie, 1,6% uczniów paliło kilka razy (do 10 razy), 1,0% – wielokrotnie (powyżej 10 razy), natomiast 1,2% robi to regularnie/codziennie. Kontakt z e-papierosami miało średnio dwukrotnie więcej uczniów (14,3%), wśród których 5,5% sięgnęło po nie jednokrotnie, 2,9% – kilka razy (do 10 razy), 2,2% wskazało na sięgnięcie po e-papierosy wiele razy (powyżej 10 razy), a 3,7% robi to regularnie/codziennie.

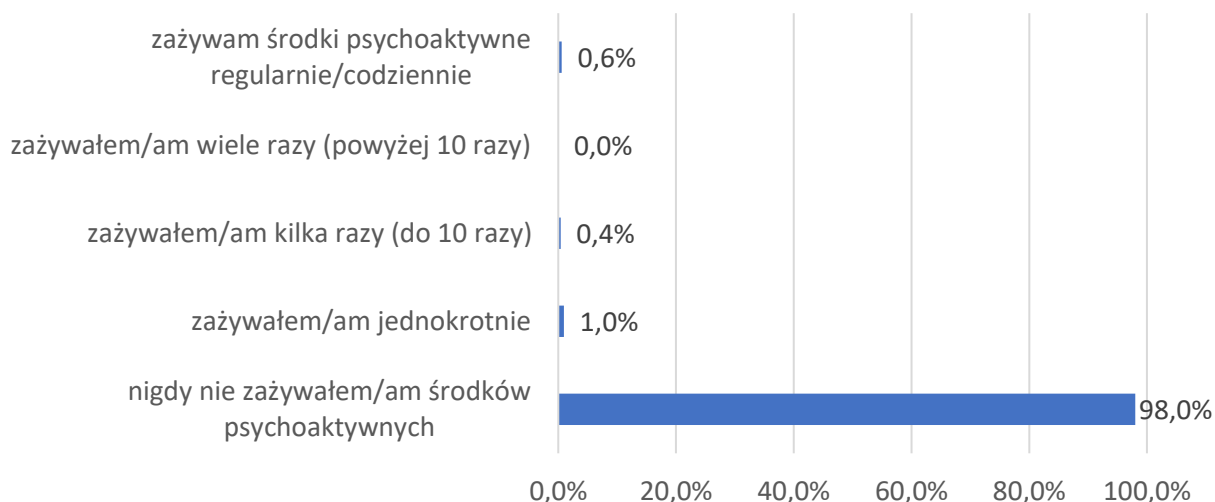
Wykres 4. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=511

PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejny z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu, młodych mieszkańców zapytano o to, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, po środki psychoaktywne sięgnęło 2,0% badanych, wśród których 1,0% zażywało je jednokrotnie, 0,4% respondentów – kilka razy (do 10 razy), a 0,6% przyznało, że sięga po nie regularnie/codziennie.

Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=511

Badanych, którzy sięgnęli kiedykolwiek wcześniej po substancje psychoaktywne zapytano o to, jak często zażywali narkotyki, dopalacze lub leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, w analizowanym okresie po tego typu substancje sięgnęło 7 osób, wśród których 3 z nich zrobiło to więcej niż 7 razy (30,0%), a po 2 uczniów wskazało, że zażywało tego typu substancje 1-2 razy oraz 3-4 razy (po 20,0%).

Tabela 19. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=10

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	30,0%	3
1 – 2 razy	20,0%	2
3 – 4 razy	20,0%	2
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	30,0%	3

Zapytano także o to, po jakie konkretnie substancje sięgali badani. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 5 osób sięgnęło po leki w celu odurzenia (55,6%), 4 uczniów wskazało na inne, bliżej nieokreślone substancje (44,4%), a po 3 badanych paliło marihuanę oraz zażywało dopalacze (po 33,3%). Dodatkowo po 2 odpowiedzi padły na amfetaminę oraz mefedron (po 22,2%). 1 osoba pominęła to pytanie.

Tabela 20. Jakie były to substancje? N=9

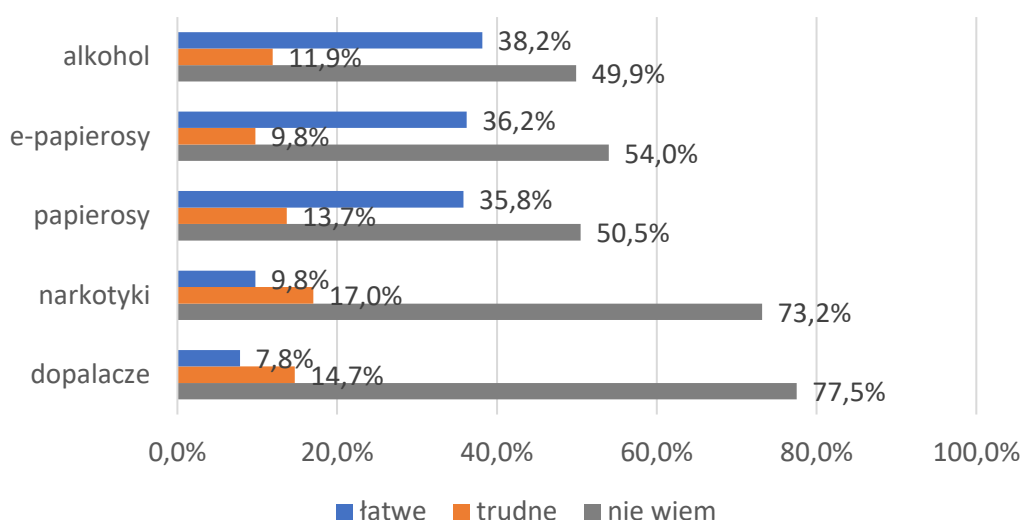
Odpowiedź	%	Liczba odp.
leki w celu odurzenia	55,6%	5
inne	44,4%	4
marihuana	33,3%	3
dopalacze	33,3%	3
amfetamina	22,2%	2
mefedron	22,2%	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, szkodliwe oraz nielegalne substancje są dostępne w Gminie, w tym przede wszystkim alkohol, e-papierosy i papierosy tradycyjne. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 38,2% badanych, a trudny dla 11,9%,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 36,2% młodych mieszkańców, a trudne dla 9,8%,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 35,8% respondentów, a trudne dla 13,7%,
- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 9,8% ankietowanych, a trudne dla 17,0%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 7,8% uczniów, a trudne dla 14,7%.

Wykres 6. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy oraz e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=511

PROBLEM PRZEMOCY

W ciągu ostatniego roku 40,7% dzieci doświadczyło różnych form przemocy (bicie, kopanie, wyśmiewanie, dręczenie, wyzywanie itp.). Największa skala tego zjawiska dotyczyła przemocy rówieśniczej (aż 68,6 %) jednak młodzi ludzie wskazywali także, że zachowań przemocowych doświadczają także ze strony swojego rodzeństwa (22,9%), kolegów spoza szkoły (19,7%), innych osób (13,3%), a także ze strony rodziców (6,4%).

Tabela 21. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=188

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie z mojej szkoły	68,6%	129
rodzeństwo	22,9%	43
koledzy/koleżanki spoza szkoły	19,7%	37
inne osoby	13,3%	25
rodzice	6,4%	12

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

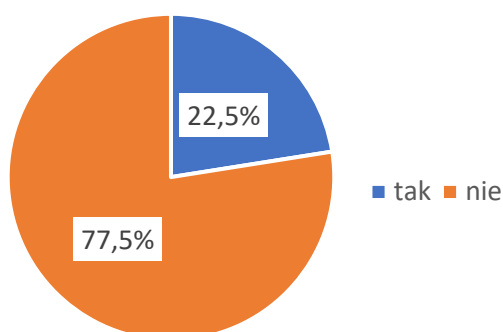
Dane te są alarmujące i pokazują, że dla blisko 30% młodych ludzi dom rodzinny nie jest miejscem przyjaznym i bezpiecznym ponieważ doświadczają w nim przykrości i upokorzeń ze strony najbliższych (rodzeństwo, rodzice). Z przeprowadzonych badań wynika, że dzieci, które odpowiedziały na pytanie, doświadczały różnych form przemocy: najczęściej doświadczały przemocy psychicznej (68,2%), fizycznej (34,6%), naruszenia sfery intymnej (ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydział itp.) aż 16,2% oraz przemocy w formie zaniedbania (nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.)- 6,2%.

Tabela 22. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=179

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	68,2%	122
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	34,6%	62
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydział itp.	16,2%	29
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	6,2%	11

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznało się 22,5% ankietowanych.

Wykres 7. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby (bicie, kopanie, wyśmiewanie, dręczenie, wyzywanie itp.)? N=511

Badanych uczniów zapytano także o to, jakiego rodzaju przemoc stosowali. Najczęściej deklarowano stosowanie przemocy psychicznej (67 osób, tj. 65,1%), przemoc fizyczną stosowało 55 badanych (53,4%), natomiast 13 respondentów wskazało na przemoc seksualną (12,6%). 12 osób nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 23. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/łaś? N=103

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	5,1%	67
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am, dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	3,4%	55
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czymś ciele w sposób który go zawstydział itp.	2,6%	13

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największa część ankietowanych przyznała się do przemocy skierowanej wobec uczniów ze swojej szkoły – wskazało na to 56,9% ankietowanych (62 osoby). Ponadto 23 respondentów stosowało przemoc wobec kolegów/koleżanek spoza szkoły (21,1%), 36 badanych – wobec rodzeństwa (33,0%), natomiast 15 uczniów wskazało na inne osoby, wśród których wymieniono m.in. kuzynostwo oraz osoby z Internetu, a jedna z osób zaznaczyła, że w przeszłości spotkała się z sytuacją mogącą stanowić zagrożenie w drodze do szkoły, w której zmuszona była podjąć działania obronne (13,8%). 6 osób nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 24. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=109

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniów z mojej szkoły	56,9%	62
kolegów/koleżanek spoza szkoły	21,1%	23
rodzeństwa	33,0%	36
innych osób	13,8%	15

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Uczniowie też zostali poproszeni o wskazanie, kto stosował wobec nich cyberprzemoc. Najwięcej, bo 37 osób (51,4%), podało, że były to nieznane osoby, 27 respondentów wskazało na uczniów ze swojej szkoły (37,5%), a 12 – na kolegów/koleżanki spoza szkoły (16,7%). Ponadto 11 ankietowanych wymieniło inne osoby, w tym m.in. *brata koleżanki* (15,3%), a 5 uczniów wskazało na rodzeństwo. 3 osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

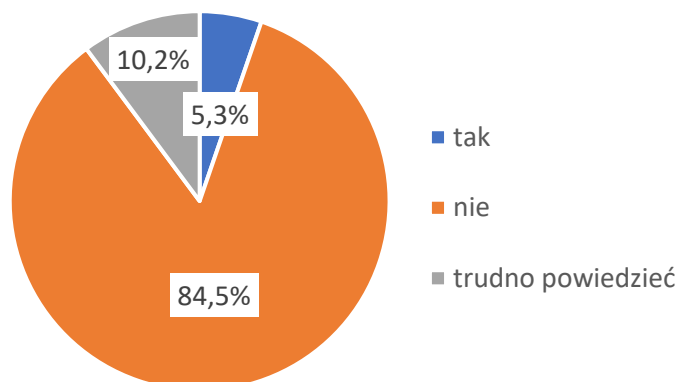
Tabela 25. Kto stosował wobec Ciebie cyberprzemoc (wszelkie formy nękania, zastraszania, ośmieszania, dręczenia, które mają miejsce w Internecie lub za pomocą urządzeń elektronicznych)? N=72

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nieznane mi osoby	51,4%	37
uczniowie z mojej szkoły	37,5%	27
koledzy/koleżanki spoza szkoły	16,7%	12
inne osoby	15,3%	11
rodzeństwo	6,9%	5

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

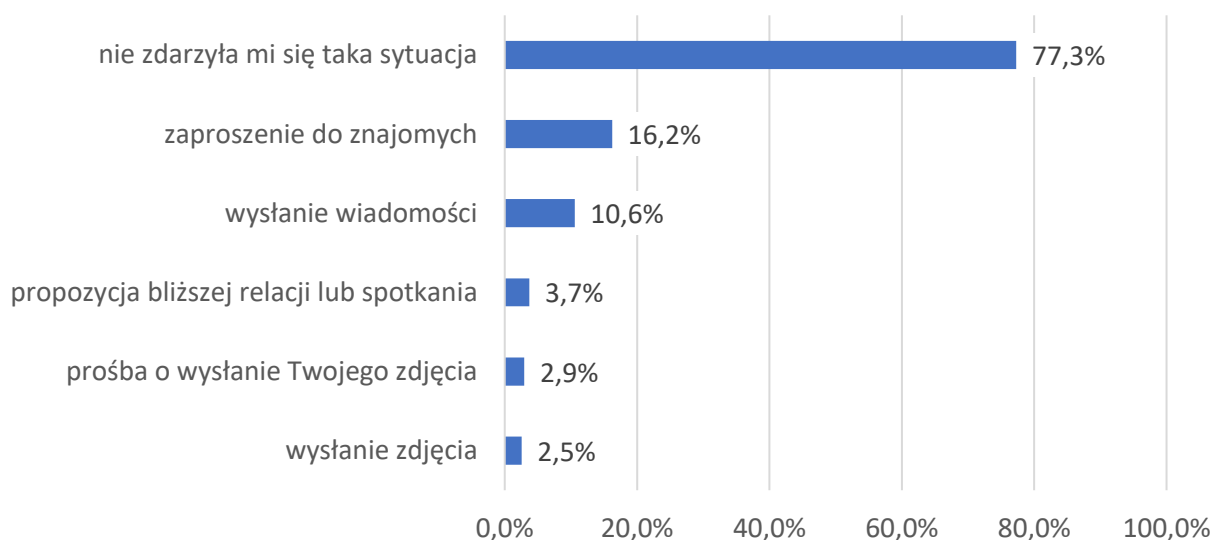
Z udzielonych odpowiedzi wynika, że 5,3% respondentów przyznało się do stosowania przemocy w Internecie, jednocześnie 10,2% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 8. Czy zastosowałeś/aś w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (wszelkie formy nękania, zastraszania, ośmieszania, dręczenia, które mają miejsce w Internecie lub za pomocą urządzeń elektronicznych)? N=511

Wykres przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o próby nawiązania kontaktu przez dorosłą, nieznaną im osobę za pośrednictwem mediów społecznościowych lub komunikatorów internetowych. Zdecydowana większość badanych zadeklarowała, że nie doświadczyła takiej sytuacji (77,3%), jednak część uczniów spotkało się z zaproszeniem do znajomych (16,2%), a 10,6% otrzymało wiadomość od dorosłej, obcej osoby. Rzadziej pojawiały się bardziej niepokojące zachowania, takie jak propozycje bliższej relacji lub spotkania (3,7%), prośba o zdjęcie (2,9%) czy przesłanie zdjęcia (2,5%). Dane wskazują, że choć większość uczniów nie miała takich doświadczeń, to jednak istnieje grupa narażona na niepożądane kontakty ze strony dorosłych w Internecie, co podkreśla konieczność edukacji w zakresie bezpiecznego korzystania z sieci.

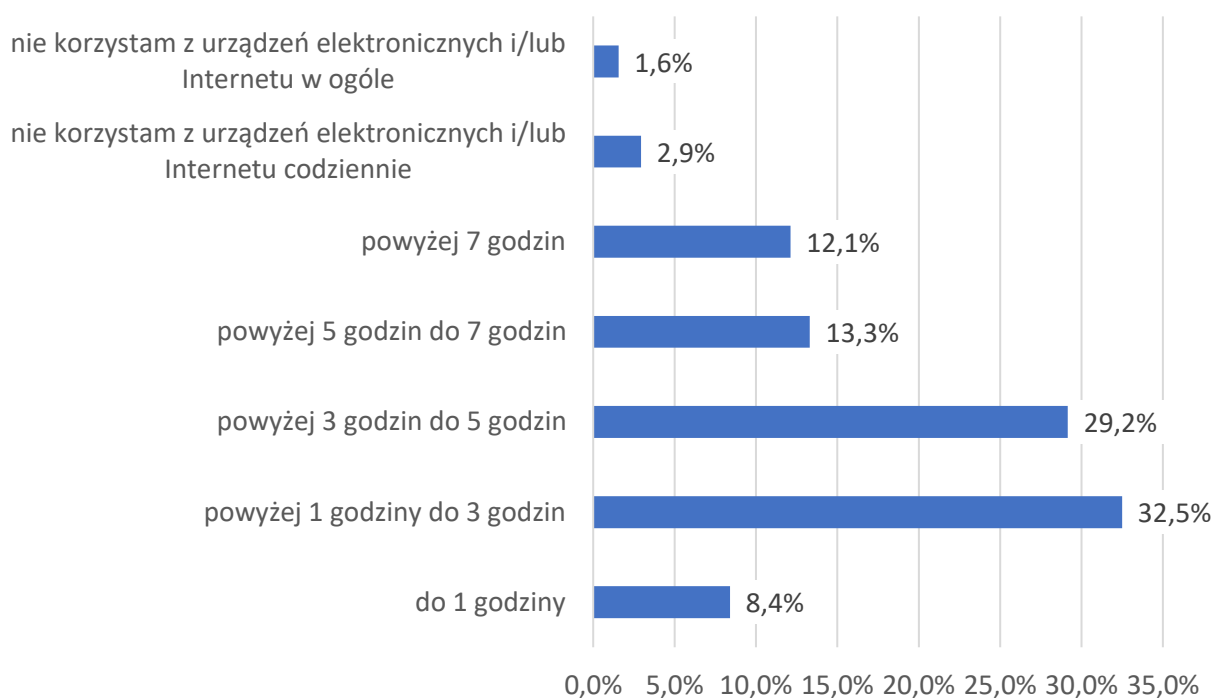
Wykres 9. Czy zdarzyło się, że dorosła, nieznaną Ci osoba próbowała nawiązać z Tobą kontakt za pośrednictwem mediów społecznościowych lub komunikatorów internetowych? N=511

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie jak dużo czasu uczniowie poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Jak wynika z odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy, znaczna część z nich poświęca na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu duże ilości czasu w ciągu dnia, gdyż 29,2% odpowiedzi padło na przedział od 3 do 5 godzin, 13,3% ankietowanych przyznało, że korzysta z nich powyżej 5 do 7 godzin w ciągu dnia, z kolei powyżej 7 godzin dziennie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu korzysta 12,1% badanych. 32,5% respondentów spędza w ten sposób powyżej 1 godziny do 3 godzin dziennie, z kolei 8,4% uczniów zadeklarowało, iż korzysta z nich do 1 godziny. Dodatkowo 2,9% badanych nie korzysta z tego typu urządzeń codziennie, a 1,6% nie robi tego w ogóle.

Wykres 10. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=511

W dalszej kolejności badanych zapytano o to, czy kiedykolwiek zdarzyło im się skłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Taka sytuacja zdarzyła się 45,1% badanym, w tym 23 ankietowanym zdarza się to bardzo często (4,6%), 18 uczniom – często (3,6%), 122 respondentom – czasami (24,3%), natomiast 63 osoby zadeklarowały, że skłamało w tej sprawie jeden raz (12,6%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

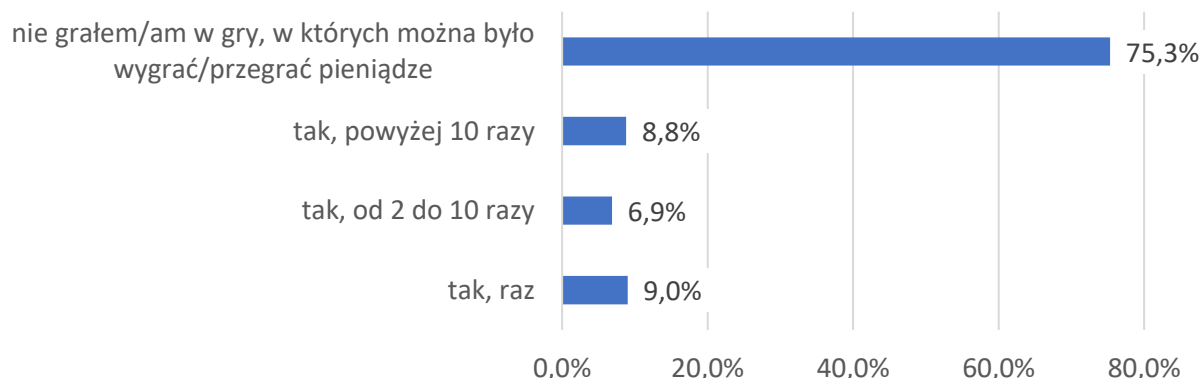
Tabela 26. Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu, np. przed rodzicami? N=502

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	4,6%	23
tak, często	3,6%	18
tak, czasami	24,3%	122
tak, jednokrotnie	12,6%	63
nie	55,0%	276

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się uprawiać hazard w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 24,7% badanych. Wśród tych osób 9,0% grało w nie 1 raz, 6,9% – od 2 do 10 razy, natomiast 8,8% respondentów – powyżej 10 razy.

Wykres 11. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=511

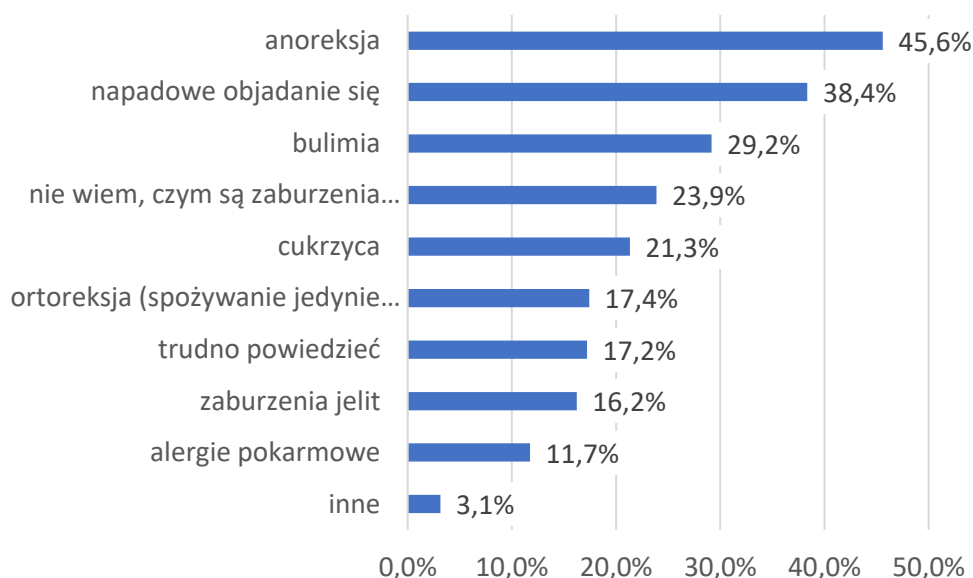

ZABURZENIA ODŻYWIANIA

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Czechowice-Dziedzice dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którym zmagają się coraz więcej młodych osób. Uczniowie mieli wskazać, które odpowiedzi z kafeterii zaliczamy według nich do zaburzeń odżywiania. Największy odsetek wskazał na anoreksję (45,6%), 38,4% uczniów wyróżniło napadowe objadanie się, a 29,2% – bulimię. Ponadto 17,4% respondentów uważa, że do zaburzeń odżywiania zalicza się ortoreksję (spożywanie jedynie zdrowego jedzenia). Część uczniów biorących udział w badaniu błędnie wskazała na cukrzycę (21,3%), zaburzenia jelit (16,2%) oraz alergie pokarmowe (11,7%). 23,9% ankietowanych nie wie, czym są zaburzenia odżywiania, 17,2% miało trudność z odpowiedzią na to pytanie, z kolei 3,1% wskazało na inne odpowiedzi, wymieniając m.in. *niechęć do jedzenia, nieczucie dużego głodu, wybiórczość pokarmowa* czy też *jadłowstręt psychiczny*.

Wykres 12. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania?

N=511

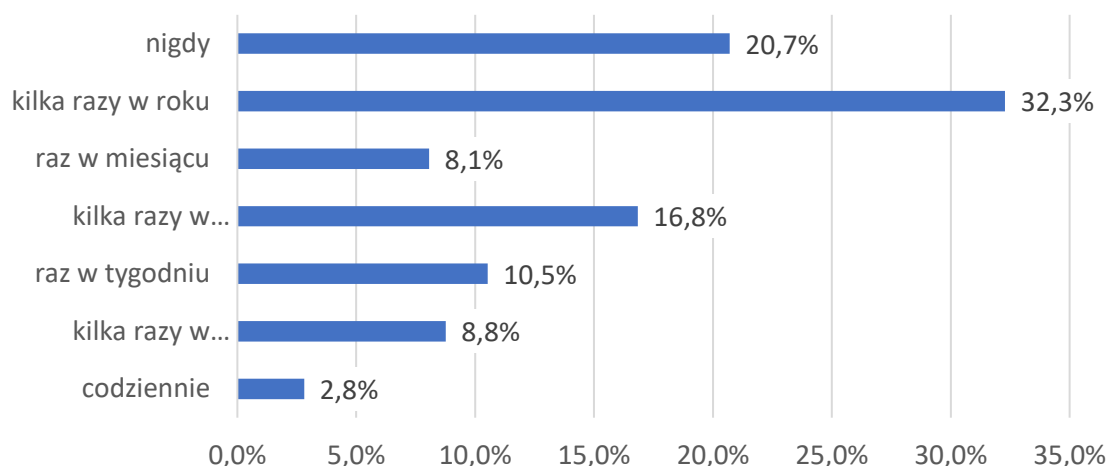
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Analiza badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców

W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące na terenie gminy Czechowice-Dziedzice udział wzięło łącznie 285 pełnoletnich mieszkańców. Zdecydowaną większość ankiet przekazały kobiety, które uzupełniły łącznie 81,1% kwestionariuszy, natomiast mężczyźni przekazali pozostałe 19,0% ankiet.

PROBLEM ALKOHOLOWY

Mieszkańców Gminy poproszono o określenie, z jaką częstotliwością spożywają alkohol. Całkowitą abstynencję zadeklarowało 20,7% ankietowanych, natomiast 32,3% sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. 8,1% uczestników badania spożywa alkohol raz w miesiącu, 16,8% – kilka razy w miesiącu, 10,5% – raz w tygodniu, natomiast 8,8% respondentów podało, że pije kilka razy w tygodniu. Ponadto 2,8% mieszkańców przyznało się do codziennego spożywania tego typu substancji.

Wykres 13. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=285

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Zdecydowana większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyła im się wskazana sytuacja (182 osoby, tj. 80,9%). Przeciwna odpowiedź miała miejsce w przypadku 19,1% ankietowanych, z czego 22 osoby zadeklarowały, że miało to miejsce 1 raz, 19 osób – 2-5 razy (8,4%), a 2 uczestników badania – powyżej 10 razy (0,9%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 27. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=225

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	9,8%	22
2-5 razy	8,4%	19
6-10 razy	0,0%	0
powyżej 10 razy	0,9%	2
ani razu	80,9%	182

Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi mieszkańców na pytanie dotyczące sięgania po alkohol następnego dnia po jego nadmiernym spożyciu w celu złagodzenia nieprzyjemnych objawów. Zdecydowana większość badanych (91,6%, tj. 207 osób) zadeklarowała, że nigdy nie stosowała takiej praktyki. Jedynie 8,4% respondentów (19 osób) przyznało, że zdarzyło im się pić alkohol w ten sposób.

Tabela 28. Czy zdarzyło się Panu/i spożywać alkohol następnego dnia po wypiciu jego nadmiernej ilości, w celu zredukowania nieprzyjemnych objawów związanych z jego działaniem? N=226

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	8,4%	19
nie	91,6%	207

Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Gminy. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 7,1% ankietowanych, tj. 16 osób,

podało, iż nie posiada prawa jazdy, z kolei 209 respondentów nigdy nie prowadziło pojazdu mechanicznego po spożyciu alkoholu (92,9%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 29. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=225

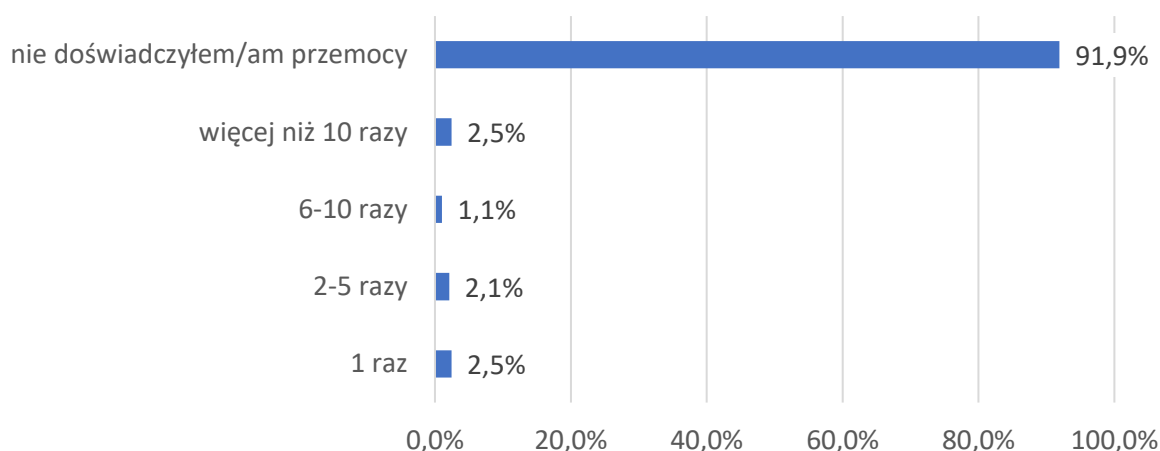
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	92,9%	209
raz mi się to zdarzyło	0,0%	0
zdarzało mi się to sporadycznie	0,0%	0
zdarzało mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	7,1%	16

W ostatnim pytaniu dotyczącym tego obszaru, ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojego zdania w zakresie wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdecydowana większość dorosłych mieszkańców Gminy jest świadoma na temat szkodliwości napojów alkoholowych (96,8%), 1,8% jest przeciwnego zdania, natomiast 1,4% ankietowanych wykazało brak wiedzy w tym zakresie.

PROBLEM PRZEMOCY

Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy doświadczają przemocy w swoim domu. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 8,2% dorosłych mieszkańców – po 2,5% respondentów zadeklarowało, iż doświadczyło jej jednokrotnie bądź więcej niż 10 razy, 2,1% odpowiedzi wskazywało na wystąpienie przemocy 2-5 razy, natomiast 1,1% ankietowanych doznało jej od 6 do 10 razy. Jednocześnie zdecydowana większość ankietowanych nie doświadczyła tego problemu – 91,9%.

Wykres 14. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=285

Respondenci, którzy potwierdzili, iż doświadczają przemocy, zostali poproszeni o wskazanie jej rodzaju. Z ich deklaracji wynika, że najczęściej doznawaną formą przemocy

w Gminie była przemoc psychiczna, na którą wskazało 18 osób (81,8%), natomiast w dalszej kolejności deklarowano przemoc fizyczną i zaniedbanie (po 5 osób, tj. po 22,7%) oraz przemoc ekonomiczną (4 osoby, tj. 18,2%). 2 mieszkańców Gminy nie potrafiło określić rodzaju doznawanej przemocy (9,1%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 30. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=22

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	81,8%	18
przemoc fizyczna	22,7%	5
zaniedbanie	22,7%	5
przemoc ekonomiczna	18,2%	4
nie wiem	9,1%	2
przemoc seksualna	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zapytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Jak widać na poniższej tabeli najczęściej badanych doznało jej ze strony męża/żony (14 osób, tj. 66,7%), 5 respondentów wskazało na rodziców, 2 – na innych członków rodziny, z kolei 1 ankietowany wyróżnił inne, bliżej nieokreślone osoby (4,8%). 2 osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

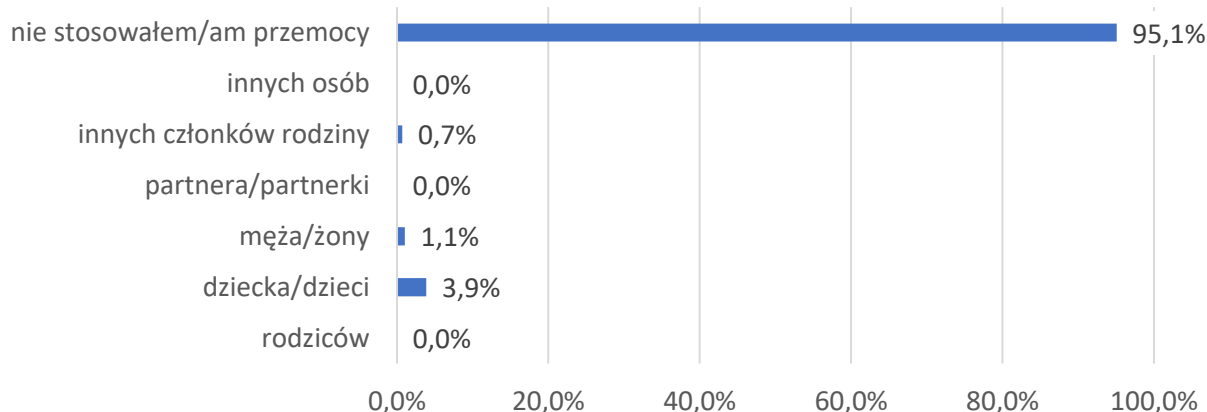
Tabela 31. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=21

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	66,7%	14
rodzice	23,8%	5
inni członkowie rodziny	9,5%	2
inne osoby	4,8%	1
partner/partnerka	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W ramach badania podjęto również próbę określenia skali oraz częstotliwości stosowania przemocy przez ankietowanych. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdecydowana większość mieszkańców biorących udział w badaniu nie stosowała przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy (95,1%), natomiast 3,9% ankietowanych zadeklarowało, że stosowało przemoc wobec dziecka/dzieci, 1,1% wykazało tego typu zachowania wobec męża/żony, natomiast 0,7% względem innych członków rodziny.

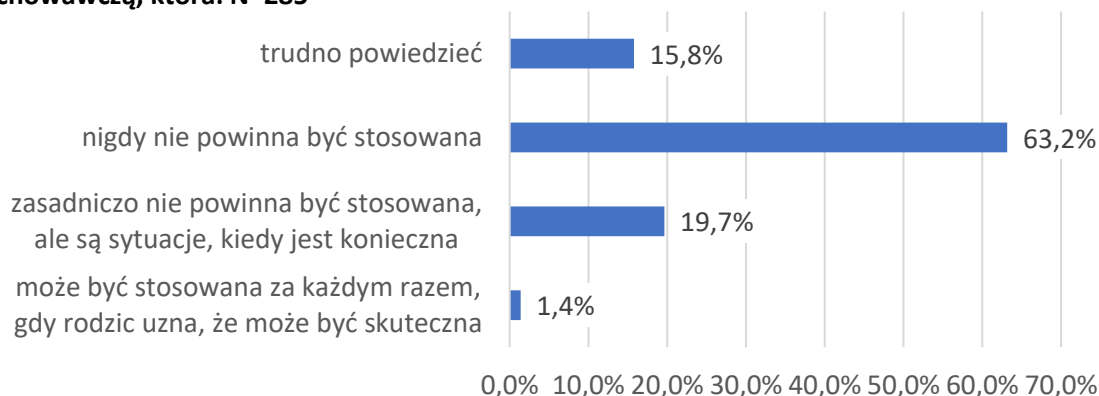
Wykres 15. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy użył Pan/i zachowań przemocowych wobec: N=285

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

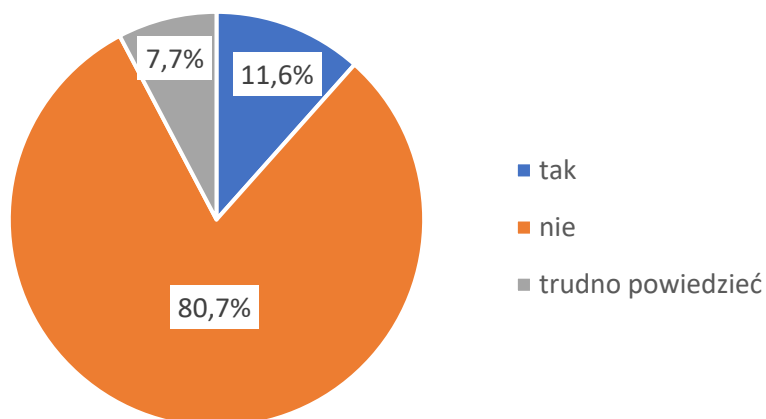
Ważnym aspektem badania dotyczącego problemów społecznych w gminie Czechowice-Dziedzice była również opinia mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci jako metody wychowawczej. W świetle ich odpowiedzi można stwierdzić, iż 63,2% badanych jednoznacznie nie toleruje przemocy jako metody wychowawczej, jednakże 19,7% respondentów uważa, że istnieją sytuacje, kiedy kary fizyczne są konieczne. 15,8% ankietowanych nie potrafiło jednoznacznie określić swojego stosunku do badanej sprawy, wybierając odpowiedź „trudno powiedzieć”, natomiast 1,4% respondentów uważa, że kary fizyczne mogą być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna, że mogą być skuteczne.

Wykres 16. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=285

Ostatnie pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć cyberprzemocy. Z deklaracji badanych wynika, że takiego problemu doznało 11,6% respondentów, natomiast 7,7% badanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 17. Czy przeciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczył/a Pan/i cyberprzemocy (wszelkie formy nękania, zastraszania, ośmieszania, dręczenia, które mają miejsce w Internecie lub za pomocą urządzeń elektronicznych)? N=285

Respondenci najczęściej doznawali cyberprzemocy ze strony nieznajomych osób (22 osoby, tj. 66,7%) oraz znajomych, tj. osób z otoczenia prywatnego lub zawodowego (11 osób, tj. 33,3%). Dodatkowo 4 mieszkańców Gminy wymieniło inne osoby, wśród których wyróżniono byłego partnera oraz byłego męża (12,1%), a 3 ankietowanych wskazało na członków rodziny (9,1%).

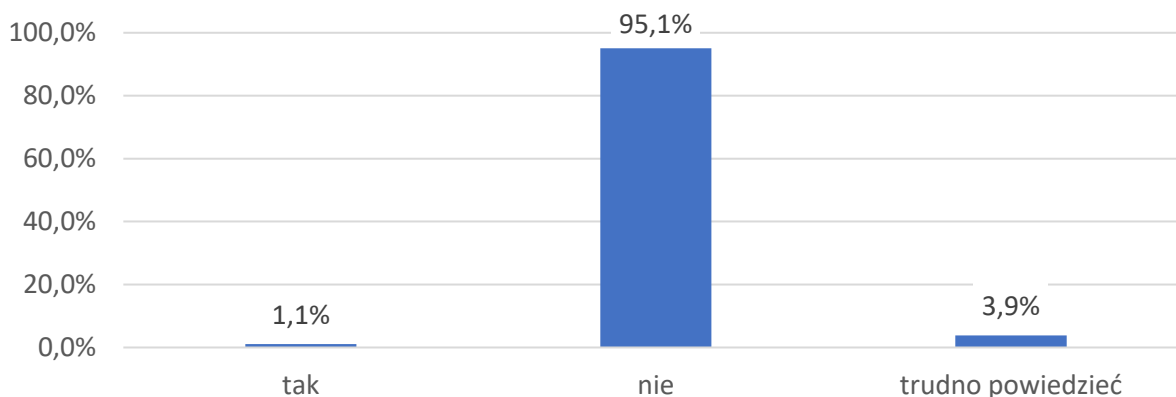
Tabela 32. Kto stosował wobec Pana/i cyberprzemoc (wszelkie formy nękania, zastraszania, ośmieszania, dręczenia, które mają miejsce w Internecie lub za pomocą urządzeń elektronicznych)? N=33

Odpowiedź	%	Liczba odp.
osoby nieznajome	66,7%	22
znajomi (osoby z otoczenia prywatnego lub zawodowego)	33,3%	11
inne osoby	12,1%	4
członkowie rodziny	9,1%	3

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 1,1% respondentów przyznało się do stosowania przemocy w Internecie, a jednocześnie 3,9% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

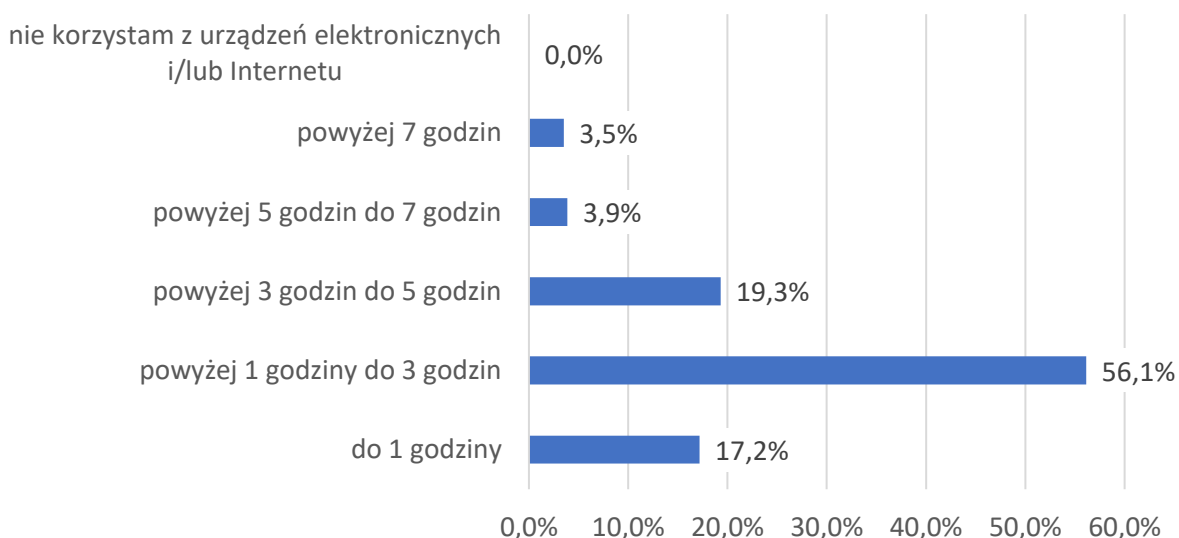
Wykres 18. Czy przeciągu ostatnich 12 miesięcy stosował/a Pan/i cyberprzemoc (wszelkie formy nękania, zastraszania, ośmieszania, dręczenia, które mają miejsce w Internecie lub za pomocą urządzeń elektronicznych)? N=285

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

Mieszkańców zapytano również o korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, jaką ilość czasu poświęcają na to w ciągu dnia. Jak wynika z deklaracji, co drugi badany korzysta z nich powyżej 1 godziny do 3 godzin dziennie (56,1%), 17,2% ankietowanych poświęca na to do 1 godziny (15,0%), natomiast 19,3% – powyżej 3 godzin do 5 godzin. Na przedział od 5 do 7 godzin dziennie wskazało 3,9% ankietowanych, z kolei powyżej 7 godzin – 3,5% badanych.

Wykres 19. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=285

Zapytano także o to, czy badanym zdarza się korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie zakładali. Ponad połowa badanych przyznała, że takie sytuacje mają miejsce (173 osoby, tj. 60,7%), natomiast przeciwnego zdania było 16,1% ankietowanych (46 osób). Odpowiedź

„trudno powiedzieć” zaznaczyło 9,5% (27 osób), a 13,7% respondentów wskazało, że nie przewiduje określonego czasu na korzystanie z urządzeń/ Internetu (39 osób).

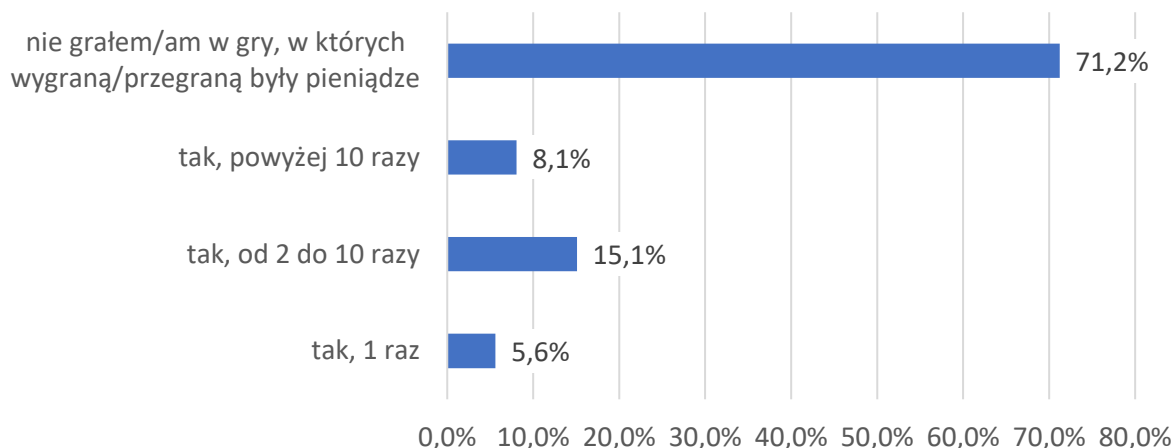
Tabela 33. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładali/a? N=285

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	60,7%	173
nie	16,1%	46
trudno powiedzieć	9,5%	27
nie przewiduję określonego czasu	13,7%	39

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miał średnio co czwarty dorosły respondent (28,8%), wśród których 5,6%, zadeklarowało, że grało w takie gry jednokrotnie, 15,1% – od 2 do 10 razy, z kolei 8,1% osób przyznało się do grania w tego typu gry więcej niż 10 razy.

Wykres 20. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=285

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami uczestniczącymi w grach hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 22,0% respondentów potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji (18 osób), a 8,5% nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie (7 osób). 69,5% badanych zadeklarowało, iż nie podejmowało się tego typu czynności (57 osób).

Tabela 34. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=82

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	22,0%	18
nie	69,5%	57
trudno powiedzieć	8,5%	7

3. SZKODY ZWIĄZANE Z NADUŻYWANIEM ALKOHOLU

Na temat szkód związanych z nadużywaniem alkoholu napisano już wiele publikacji i jest to wiedza powszechnie znana. Jednak konsumenci zdaje się nie chcą pamiętać o fakcie, że alkohol jest substancją trującą i toksycznie wpływa na organizm. Już jednorazowa dawka alkoholu wprowadza zaburzenie w funkcjonowaniu organizmu, nie wspominając już o regularnym stosowaniu alkoholu oraz o używaniu go w dużych dawkach. Porcja alkoholu, według brytyjskich rekomendacji, to taka ilość piwa, wina lub napojów spirytusowych, która zawiera 10 ml lub 8 g czystego alkoholu etylowego. W praktyce oznacza to, że tygodniowy limit 14 porcji (rekomendacje te dotyczą zarówno mężczyzn jak i kobiet) odpowiada w przybliżeniu:

- 6 kieliszkom 13-procentowego wina (po 175 ml każdy),
- 9 małym butelkom 5-procentowego piwa (po 330 ml każda),
- 14 kieliszkom 40-procentowej wódki (po 25 ml każdy).

Naukowcy stwierdzili, że alkohol ma silne działanie kancerogenne. Do najczęstszych nowotworów, których ryzyko wystąpienia jest ściśle powiązane z używaniem alkoholu należą nowotwory układu pokarmowego (żołądka, wątroby, trzustki, jelita grubego), nowotwory jamy ustnej, przełyku, krtani, języka i gardła. Ponadto używanie alkoholu sprzyja rozwojowi raka jajników, sutka, pęcherza i prostaty.

Oprócz szkód zdrowotnych w organizmie konsumenta alkohol jest jedyną przyczyną występowania u FASD - Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych u potomstwa matek pijących w ciąży. Szacuje się, że w Europie FASD jest najbardziej rozpowszechnionym, nie genetycznym schorzeniem neuro-rozwojowym dotyczącym około 1% wszystkich żywych urodzeń. FASD charakteryzują:

- uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego
- zaburzenia neurologiczne
- opóźnienie rozwoju fizycznego i psychicznego
- zaburzenia zachowania
- niedorozwój umysłowy
- nadpobudliwość psychoruchowa

- wady rozwojowe (m.in.: serca i stawów)².

Używanie alkoholu prowadzi także do występowania wielu chorób przewlekłych jak chociażby nadciśnienie tętnicze czy wrzody żołądka, marskość wątroby. Ponadto bezpośrednio zagraża życiu ludzi poprzez zwiększenie częstotliwości występowania różnego rodzaju wypadków. Są to wypadki komunikacyjne powodowane przez nietrzeźwych uczestników ruchu drogowego, ale także utonięcia czy samobójstwa, które w przypadku osób uzależnionych są jedna z częstszych przyczyn zgonów. Oprócz szkód zdrowotnych, z którymi wiążą się ogromne nakłady finansowe na terapię oraz leczenie nadużywanie alkoholu mocno wpływa na życie społeczne. Szkody w życiu społecznym dotyczą głównie funkcjonowania rodziny, jako środowiska życia młodych ludzi. Bardzo często nadużywaniu alkoholu towarzyszy także stosowanie przemocy wobec członków rodziny.

² Kampania Cięża bez alkoholu

Zasoby umożliwiające realizację Programu:

- Urząd Miejski w Czechowicach-Dziedzicach (Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom),
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień w Czechowicach-Dziedzicach,
- grupy samopomocowe z terenu Gminy oraz z okolicy np. AA, Al-Anon, Anonimowi Hazardziści
- Wolontariat przy Towarzystwie Charytatywnym im. Ojca Pio
- Klub Abstynenta,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- media (Internet), prasa,
- Punkt Konsultacyjny,
- przychodnie, poradnie tj. placówki ochrony zdrowia
- Policja, Straż Miejska, kuratorzy
- Centrum Usług Społecznych
- Placówka wsparcia dziennego – Świetlica „ZATOKA”,
- Szkoły i przedszkola (gminne, powiatowe lub prywatne),
- Żłobki,
- szkoły nauki jazdy,
- pracodawcy
- kościoły i związki wyznaniowe
- organizacje pozarządowe,
- Miejski Dom Kultury,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Miejska Biblioteka Publiczna
- Zespół Obsługi Placówek Oświatowych
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Czechowicach-Dziedzicach,
- Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej,
- placówki leczenia odwykowego w Bielsku-Białej oraz w Pszczynie,
- Powiatowe Ognisko Pracy Pozaszkolnej,
- Sąd Rejonowy w Pszczynie; i inne

Analiza SWOT

Uwzględniając przeprowadzoną diagnozę w gminie Czechowice-Dziedzice, została wykonana analiza SWOT. Zadaniem tego narzędzia jest wykazanie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w odniesieniu do zasobów gminy. Nazwa przyjętej metody pochodzi od słów:

strengths – mocne strony

weaknesses - słabe strony

opportunities – szanse

threats – zagrożenia.

Mocne strony stanowią czynniki wewnętrzne-pozytywne - atuty, tj. walory w postaci zasobów ludzkich, rzeczowych i potencjału drzemącego wewnątrz badanego środowiska, na których ukształtowanie organizacja posiada bezpośredni wpływ. Przeciwnieństwem są natomiast słabe strony, są to czynniki wewnętrzne-negatywne. Szans należy upatrywać poza badanym środowiskiem w jego otoczeniu. Stanowią je wszystkie czynniki zewnętrzne, które bez udziału badanego środowiska wzmacniają je. Zagrożenia, również znajdują się poza badanym środowiskiem, bez możliwości wpływania na nie, stanowią czynniki osłabiające badane środowisko.

Bazując na wnioskach płynących z diagnozy, wykorzystując powyżej opisaną metodę, dokonano analizy obszaru związanego z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Gminie.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Rozbudowany system placówek pomocowych (np. Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień, Punkt Konsultacyjny, Centrum Usług Społecznych) - Dobre warunki lokalowe oraz zasoby materialne - Działalność Świetlicy socjoterapeutycznej (placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży) - rozbudowana sieć wsparcia grup samopomocowych np. wspólnoty AA, AN, - Rozwinięta współpraca międzyinstytucjonalna. Bezpośrednie kontakty (Biuro PPU, MBP, MOTU, Policja, pedagodzy szkolni, poradnia PP, ZOPO, CUS, Straż Miejska, Dyrektorzy szkół, kuratorzy) - Stałe źródło finansowania - Zasoby kadrowe pozwalające realizować programy profilaktyczne	- Niejednolity poziom wiedzy i doświadczenia przedstawicieli poszczególnych instytucji, - Błędy i przeszkody komunikacyjne pomiędzy niektórymi instytucjami, - Środowiska obojętne, niechętnie współpracujące np. NZOZY - Niska motywacja rodziców do uczestniczenia w działaniach profilaktycznych, - Niska motywacja rodzin do podejmowania terapii - Niski poziom wiedzy na temat oferty pomocowej poszczególnych instytucji świadczących pomoc w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy, - Słaba współpraca pomiędzy niektórymi Jednostkami Gminy. - Brak możliwości precyzyjnego określenia wysokości budżetu na kolejny rok.

- Powszechne realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych w szkołach; - Wysoki poziom motywacji do pracy i zaangażowania realizatorów zadań, gotowość do podnoszenia kompetencji, praca zespołowa, dzielenie się doświadczeniem pracowników Biura PPU oraz wielu partnerów	
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Polityka miasta sprzyjająca działalności profilaktycznej, - Dostęp do oferty szkoleniowej adresowanej do specjalistów	- Niestabilność systemu prawa - Silny wpływ alkoholowego lobby na kształtowanie polityki państwa w zakresie ograniczania dostępności alkoholu, - Wszechobecne reklamy napojów alkoholowych, - Nieprzewidziane sytuacje uniemożliwiające realizację zaplanowanych działań - Łatwa dostępność alkoholu - Wojna na Ukrainie, zagrożenie bezpieczeństwa publicznego,

Dotychczas podejmowane działania

Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie czyli szereg działań w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz profilaktyki uzależnień chemicznych i behawioralnych oraz przeciwdziałanie szeroko rozumianej przemocy (przemoc domowa, przemoc rówieśnicza, cyberprzemoc, hejt), Pracownicy Biura aktywnie współpracują z instytucjami i jednostkami na terenie Gminy m.in. z Miejską Biblioteką Publiczną, z Zespołem Obsługi Placówek Oświatowych, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Komisariatem Policji, Kuratorami zawodowymi i społecznymi, Miejskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień, Centrum Usług Społecznych Szkołami i Przedszkolami z terenu Gminy.

Zdobyte na przestrzeni kilku ostatnich lat doświadczenia, a także założenia nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej wskazują jednoznacznie na konieczność łączenia oddziaływań w zakresie profilaktyki alkoholowej z działaniami zapobiegającymi innym uzależnieniom od środków psychoaktywnych oraz uzależnieniom behawioralnym.

Model profilaktyki zintegrowanej zakłada:

- Postrzeganie poszczególnych problemów i zachowań ryzykownych młodzieży w szerokim kontekście wielu innych problemów i zachowań ryzykownych;
- Analizowanie wzajemnych powiązań pomiędzy różnymi problemami młodzieży oraz poszukiwanie ich wspólnych przyczyn i uwarunkowań (czynników ryzyka);
- Podkreślanie znaczenia czynników chroniących w profilaktyce, w tym zwłaszcza tych, które chronią przed wieloma problemami i zachowaniami ryzykownymi jednocześnie;
- Korzystanie z szerokiej gamy wskaźników dotyczących wielu różnych problemów i zachowań ryzykownych zarówno w badaniach diagnostycznych, jak i w badaniach ewaluacyjnych.
- Dostrzeganie i uwzględnianie w profilaktyce roli różnych podmiotów mających wpływ na młodzież: rodziców, szerszej rodziny, nauczycieli, samorządu, organizacji pozarządowych, organizacji religijnych czy wreszcie samej młodzieży.
- Postrzeganie człowieka w kontekście wszystkich jego wymiarów: fizycznego, psychicznego, intelektualnego, społecznego i duchowego.
- Pragmatyczne podejście do profilaktyki, wyrażające się w poszukiwaniu formuł działania, które przyniosą maksymalne efekty przy możliwie najniższych nakładach³.

³ Szymon Grzelak Instytut Profilaktyki zintegrowanej.

Stąd konieczność realizacji wielowymiarowych działań w zakresie przemocy i cyberprzemocy, oraz kształtujących umiejętności interpersonalne i społeczne (np. komunikacja, poczucie własnej wartości szacunek do siebie, swojego ciała, do drugiego człowieka, rozpoznawanie psychomanipulacji jako profilaktyka wchodzenia w różnego rodzaju grupy destrukcyjne itp.). Tak właśnie kreowana jest profilaktyka uzależnień w Czechowicach- Dziedzicach, poprzez wzmacnianie czynników chroniących i eliminację czynników ryzyka.

Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom oprócz wspierania osób już uwikłanych w problemy uzależnień m.in. poprzez finansowanie Wyjazdowych Sesji Terapeutycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz Dorosłych Dzieci Alkoholików oraz finansowanie w Punkcie Konsultacyjnym poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób i rodzin z problemami uzależnień i przemocy, prowadzi także szeroko rozumianą profilaktykę na terenie całej Gminy, adresowaną do wielu różnych grup odbiorców.

W ramach realizacji profilaktyki szkolnej i przedszkolnej we wszystkich szkołach realizowane są programy profilaktyczne. Duży nacisk kładzie się na to, aby nie były to jednorazowe akcje profilaktyczne, a działania cykliczne oraz rekomendowane programy o potwierdzonej skuteczności. Dlatego we wszystkich szkołach gminnych realizowany jest program **„Spójrz Inaczej”** oraz **„ Spójrz Inaczej na agresję”**. Gmina finansuje szkolenia kadry pedagogicznej, tak by w każdej szkole coraz większe grono nauczycieli mogło realizować te programy ze swoimi uczniami i wychowankami. Program wychowawczo - profilaktyczny "Spójrz Inaczej" to zbiór scenariuszy zajęć do systematycznej pracy ze wszystkimi klasami szkoły podstawowej oraz w świetlicach socjoterapeutycznych. Stanowi profilaktykę dotyczącą całego procesu powstawania negatywnych zachowań u dzieci i młodzieży. Program uczy je rozumienia siebie i innych, rozpoznawania i zaspokajania własnych potrzeb i wyrażania emocji w konstruktywny sposób lepszego radzenia sobie z różnymi problemami, umiejętności dobrego współżycia z innymi i znajdowania w sobie oparcia w trudnych sytuacjach, tak, aby w przyszłości nie sięgały w tym celu po środki uzależniające. Program sprawdza się także w przypadku dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, dzieci o obniżonej własnej wartości, którym brakuje wiary w siebie. Dzieci uczą się dokonywania wyborów, rozróżniania tego, co dobre i zdrowe od tego, co niszczy i nie sprzyja zdrowiu. Sukcesem jest to, że w wielu czechowickich szkołach program realizuje każdy wychowawca w swojej klasie. Jest to także doskonała okazja do konstruktywnej komunikacji z dziećmi, do poznawania ich, pomagania im w rozwiązywaniu problemów, ale też okazja do wczesnego rozpoznawania deficytów ucznia i udzielania odpowiedniego wsparcia (także w przypadku symptomów występowania przemocy domowej lub rówieśniczej).

Wychodząc z założenia, że młode pokolenie jest wychowywane w środowisku rodzinnym, a szkoła ma wspomagać jedynie funkcje wychowawcze rodziny, na terenie Gminy został wdrożony program **„Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”**. We wrześniu 2014 roku zorganizowano pierwsze szkolenie w Czechowicach- Dziedzicach i wyszkolono 16 realizatorów Programu. Z roku na rok

przybywa kolejnych edycji Programu, który w całości finansowany jest przez Gminę i dla rodziców jest całkowicie bezpłatny, zatem bardziej dostępny.

Tabela 35. Wdrożenie na terenie Gminy Czechowice-Dziedzice programu „ Szkoła dla Rodziców i Wychowawców.

ROK	Liczba uczestników
2014	9
2015	40
2016	46
2017	62
2018	122
2019	163
2020	144
2021	140
2022	121
2023	160
2024	129

Liczba przeszkolonych rodziców jest satysfakcjonująca i wskazuje na duże zapotrzebowanie na szkolenia podnoszące kompetencje wychowawcze.

Pogram „**Szkoła dla Rodziców i Wychowawców**” to cykl zajęć warsztatowych w zakresie umiejętności wychowawczych autorstwa Joanny Sakowskiej i Zofii Śpiewak. Koncentruje się na głównych czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących przed zaburzeniami zachowania u dzieci, związanych z sytuacją rodzinną. Długofalowe cele programu:

- Uświadomienie rodzicom i wychowawcom, że skuteczność wychowania w znacznym stopniu zależy od osoby wychowującego - oznacza to, że aby zmienić dziecko, często należy zacząć od zmiany siebie.
- Ukazanie prawdy, że skuteczne wychowanie nie może mieć miejsca, jeśli wychowujący nie opiera go na jasnym i czytelnym systemie wartości, który sam posiada i realizuje.
- Pogłębianie samoświadomości i refleksji na temat skuteczności określonych metod wychowawczych; ułatwienie zakwestionowania niektórych funkcjonujących potocznie stereotypów i mitów dotyczących wychowania.
- Poprzez wdrażanie programu "Szkoły..." równolegle wśród rodziców i nauczycieli tworzenie wspólnego, jednorodnego środowiska wychowawczego.
- Umacnianie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu przez naprawę i ochronę więzi emocjonalnych, budowanie klimatu zaspokajającego potrzeby miłości, bezpieczeństwa i akceptacji.

- Tworzenie lokalnych grup wsparcia, w których rodzice i nauczyciele nie tylko mogą zyskiwać pomoc w rozwoju życia osobistego, rodzinnego i zawodowego, ale również inicjować zmiany na rzecz rodziny i szkoły w społeczności lokalnej.

W Gminie udało się także wdrożyć program **Archipelag Skarbów**, który opiera się na modelu profilaktyki zintegrowanej, w którym przyjmuje się, że *„treści programu muszą dotyczyć kluczowych rozwojowo tematów i uruchamiać głębokie, silne motywacje skłaniające do zgeneralizowanej zmiany postępowania”* (Grzelak, 2009; ss. 322-362). Program odwołuje się do marzeń i pragnień młodych ludzi związanych ze szczęściem w miłości i życiu osobistym oraz realizacją życiowych pasji. Program jest ukierunkowany na osłabienie czynników ryzyka i wzmacnianie działania czynników chroniących, które mają udokumentowany w badaniach związek z podejmowaniem przez młodzież zachowań problemowych (Grzelak 2015). Wzmacniane czynniki chroniące to: więź z rodzicami, nauczycielami oraz innymi pozytywnymi dorosłymi oraz utożsamianie się z własnym systemem wartości (religijnym lub świeckim). Uczestniczenie w programie ma chronić młodzież przed negatywnym wpływem przebywania w środowisku osób, które sięgają po substancje psychoaktywne (alkohol i narkotyki).

Celem głównym programu jest zapobieganie różnym zachowaniom ryzykownym i problemom młodzieży.

Cele szczegółowe:

- ograniczenie wczesnych kontaktów seksualnych młodzieży i problemów z nimi związanych,
- ograniczenie picia alkoholu, używania narkotyków i dopalaczy,
- ograniczenie natężenia przemocy rówieśniczej

Profilaktyka w Gminie Czechowice-Dziedzice zmierza do coraz większej profesjonalizacji stąd wdrażanie kolejnych rekomendowanych programów profilaktycznych o potwierdzonej skuteczności takich jak Program **„EPSILON”**, który jest ukierunkowany na rozwijanie umiejętności osobistych i społecznych dzieci oraz poprawę ich psychospołecznego funkcjonowania. Celem ogólnym programu jest zapewnienie trwałego zwiększenia poczucia dobrostanu oraz redukcja zagrożenia patologiami i wykluczeniem społecznym poprzez podniesienie umiejętności życiowych – wyposażenie dzieci w zasoby osobiste, które pozwolą im w sposób efektywny konfrontować się z wydarzeniami życiowymi, pod postacią elementów inteligencji emocjonalnej i poczucia koherencji, jako globalnej orientacji życiowej.

Dużym powodzeniem na terenie Gminy cieszy się autorski program profilaktyki uniwersalnej **„Zdrowa Rzepa”** adresowany do młodszych dzieci, gdzie celem jest profilaktyka uzależnień (zwłaszcza behawioralnych) poprzez nauczanie dzieci zasad zdrowego odżywiania, zachęcanie do aktywności fizycznej, uczenie zdrowych wyborów.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych- została powołana Zarządzeniem Burmistrza zgodnie z art. 4¹ ust.3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma inicjować realizację zadań własnych Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. GKRPA podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. GKRPA jest organem doradczym w Gminie i zajmuje się także opiniowaniem składanych wniosków i na realizację działań profilaktycznych w Gminie warunkującym ich realizację (składanych m.in. przez szkoły, przedszkola, osoby fizyczne oraz firmy). Obowiązkowym zadaniem członków GKRPA jest wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1-3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do zadań Komisji należy też dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń, uczestnictwo w grupach diagnostyczno-pomocowych prowadzonych w ramach procedury Niebieskie Karty w przypadku podejrzenia występowania przemocy w rodzinie.

Cele i zadania programu oraz wskaźniki realizacji:

Stopień realizacji poszczególnych zadań uzależniony będzie od sytuacji pandemicznej w kraju.

Cel ogólny:

Przeciwdziałanie problemom uzależnień w Gminie Czechowice-Dziedzice.

Cele, zadania oraz wskaźniki:

Cel 1. Zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych współuzależnionych oraz DDA w zależności od potrzeb.	
Zadania:	Wskaźniki realizacji zadań:
1. Dofinansowanie zajęć ponadstandardowych, wykraczających poza zakres podstawowego programu terapeutycznego lub zajęć po terapii, przez uzupełnienie gwarantowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia (wyjazdowe sesje terapeutyczne dla osób uzależnionych, współuzależnionych i DDA).	- liczba WST - liczba osób uczestniczących w WST
2. Doposażenie w sprzęt oraz materiały niezbędne do prowadzenia terapii w placówkach lecznictwa odwykowego.	- wartość zakupionego sprzętu oraz materiałów - liczba przekazanych materiałów i sprzętów
Cel 2. Zainicjowanie działań na rzecz osób problemowo używających substancji oraz osób z uzależnieniem	
1. Działania edukacyjne dla podopiecznych noclegowni, DPS-u, organizacji charytatywnych itp.	- ilość podjętych działań - liczba przeszkolonych osób
2. Szkolenia wolontariuszy oraz streetworkerów	- ilość podjętych działań - liczba przeszkolonych osób
3. Wdrożenie na terenie gminy pilotażowego programu ograniczenia picia.	- liczba osób objętych programem
Cel 3. Udzielanie wsparcia rodzinom, w których występują problemy uzależnień w szczególności udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie.	
Zadania:	Wskaźniki realizacji zadań:
1. Prowadzenie różnego rodzaju poradnictwa dla osób i rodzin z problemem uzależnień oraz przemocy w Punkcie Konsultacyjnym (zatrudnienie specjalistów w zależności od potrzeb).	- liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego - liczba udzielonych porad
2. Uruchomienie i prowadzenie na terenie Gminy grupy wsparcia dla Dorosłych Dzieci Alkoholików oraz Dorosłych Dzieci z Rodzin Dysfunkcyjnych	- liczba uczestników
3. Finansowanie funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego w zakresie: (m.in. doposażenie, poczęstunek, drobne remonty, telefon)	- koszt utrzymania PK
4. Poszerzenie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień i ich rodzin. Dofinansowanie Świetlicy Socjoterapeutycznej „ZATOKA” przy ul. Słowackiego 34a – OPS.	- liczba dzieci korzystających ze świetlicy,

5. Współpraca z podmiotami promującymi trzeźwość i abstynencję działającymi na rzecz osób trzeźwiejących i ich rodzin.	- liczba osób korzystających ze wsparcia, - przeznaczone środki finansowe
6. Prowadzenie przez GKRPA procedury zobowiązania do leczenia odwykowego: - prowadzenie zespołów motywujących (praca z osobami uzależnionymi oraz ich rodzinami). - kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na badania psychologiczno – psychiatryczne w przedmiocie uzależnienia - kierowanie wniosków do sądu o orzeczenie poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.	- liczba wniosków do GKRPA - liczba posiedzeń Komisji - liczba osób z którymi spotkała się Komisja - liczba wydanych przez biegłych opinii w przedmiocie uzależnienia - liczba wysłanych wniosków do sądu
Cel 4. Redukcja szkód wynikających z nietrzeźwości w życiu publicznym.	
Zadania:	Wskaźniki realizacji zadań:
1. Działania w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości w ruchu drogowym.	- liczba osób uczestniczących w poszczególnych działaniach
2. Organizacja szkoleń dla pracodawców i pracowników w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości w miejscu pracy oraz wynikających z używania środków psychoaktywnych oraz inne działania prewencyjne.	- liczba przeszkolonych osób
3. Opracowanie i publikowanie artykułów medialnych dotyczących uzależnień oraz przemocy.	- liczba opracowanych i opublikowanych artykułów medialnych
4. Edukacja publiczna oraz upowszechnianie wiedzy nt. FASD.	- liczba przeszkolonych osób - liczba opublikowanych materiałów
5. Inicjowanie działań zmierzających do zmniejszenia fizycznej dostępności alkoholu.	- rodzaj i liczba podjętych działań
Cel 5. Rozwijanie profilaktyki szkolnej i przedszkolnej w zakresie problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy	
Zadania:	Wskaźniki realizacji zadań:
1. Prowadzenie działań profilaktycznych na terenie gminnych szkół i przedszkoli przeznaczonych dla dzieci i młodzieży, w tym dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. (współpraca z placówkami oświatowymi oraz z ZOPO)	- liczba dzieci uczestniczących w zadaniu - liczba uczestniczących szkół
2. Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych o naukowych podstawach o potwierdzonej skuteczności.	- liczba osób uczestniczących w programach - liczba realizowanych programów
3. Realizacja działań profilaktycznych dotyczących wsparcia psychologicznego i interwencji kryzysowej w sytuacjach nagłych (np. pandemia, kryzys migracyjny, zagrożenie bezpieczeństwa, itp.)	- liczba uczestników
4. Realizacja działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży (np. szkolenia, warsztaty, pogadanki, itp.) dotyczących różnorodnych	- liczba uczestników

zagrożeń społecznych np.: alkohol, substancje psychoaktywne, uzależnienia behawioralne, cyberprzemoc, handel ludźmi, sponsoring, zaburzenia odżywiania, przemoc itp., które bezpośrednio lub pośrednio mogą prowadzić do uzależnienia	
Cel 6. Prowadzenie oraz promocja działań profilaktycznych i edukacyjnych w Gminie.	
Zadania:	Wskaźniki realizacji zadań:
1. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy sposób spędzania wolnego czasu (w tym zajęć sportowych, kulturalnych, teatralnych, tanecznych).	- liczba osób biorących udział
2. Edukacja kadr (w tym szkolenia, superwizje, wymiana dobrych praktyk, warsztaty, spotkania dokształcające, itp.) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.	- liczba szkoleń, - liczba przeszkolonych osób
3. Podnoszenie kompetencji członków GKRPA oraz Biura ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom (szkolenia, konferencje, delegacje, superwizje, wymiana dobrych praktyk, warsztaty, spotkania dokształcające, itp.)	- liczba szkoleń,
4. Organizacja imprez profilaktycznych wzmacniających więzi rodzinne np. koncertów, pikników, festynów, przedsięwzięć, konkursów, przeglądów grup artystycznych promujących wartości rodzinne oraz zdrowy i trzeźwy styl życia.	- liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych
5. Opracowanie lub zakup ulotek, kampanii, materiałów edukacyjno-informacyjnych oraz gadżetów promocyjnych	- liczba opracowanych lub zakupionych materiałów - liczba kampanii - liczba rozdysponowanych materiałów
6. Monitorowanie i badania w obszarze uzależnień na terenie gminy Czechowice-Dziedzice.	- ilość przeprowadzonych badań
7. Zakup i dystrybucja publikacji oraz materiałów edukacyjno-informacyjnych na temat różnych problemów społecznych dla mieszkańców gminy oraz dla instytucji pomocowych.	- ilość rozdanych ulotek, materiałów profilaktycznych,
8. Organizacja konferencji edukacyjnych w zakresie poprawy kompetencji społecznych oraz przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy i innym zachowaniom ryzykownym o charakterze lokalnym oraz ponadlokalnym (jeśli osoby biorące udział w konferencji współpracują z Gminą Czechowice-Dziedzice, lub świadczą usługi dla mieszkańców Gminy).	- liczba zorganizowanych konferencji, - liczba uczestników
9. Organizacja działań profilaktycznych (np. spotkań autorskich, wykładów, warsztatów, prelekcji, wywiadówek dla różnych grup odbiorców z terenu gminy Czechowice-Dziedzice w zakresie profilaktyki uzależnień i innych zagrożeń społecznych oraz poprawy kompetencji społecznych (czynniki chroniące). W tym także edukacja publiczna w formie cyklicznych akcji np. Czechowicki Maraton Profilaktyczny	- liczba działań, - liczba uczestników
10. Prowadzenie działań na rzecz przestrzegania określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zasad i warunków sprzedaży napojów alkoholowych.	- liczba przeszkolonych sprzedawców

11. Promocja działań profilaktycznych na terenie Gminy (m.in. artykuły profilaktyczne, prowadzenie strony internetowej, zakup gadżetów, poczęstunek).	- liczba działań
Cel 7. Poprawa komunikacji oraz współpracy z instytucjami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi służąca profilaktyce oraz rozwiązywaniu problemów uzależnień.	
Zadania:	Wskaźniki realizacji zadań:
1. Cykliczne spotkania (członkowie GKRPA, pedagodzy szkolni, Dyrektorzy Szkół, pracownicy Powiatowej Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej, pracownicy świetlic oraz innych instytucji realizujących działania profilaktyczne). Zakup niezbędnych artykułów spożywczych, biurowych, papierniczych, promocyjnych.	- liczba osób uczestniczących w spotkaniach - liczba zorganizowanych spotkań
2. Współpraca z grupami samopomocowymi (np. grupy AA, Klub Abstynenta).	- liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjno-informacyjnych
3. Utrzymanie współpracy z kościołami i związkami wyznaniowymi w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.	- liczba współpracujących parafii - ilość spotkań
4. Bieżąca współpraca z Policją w obszarze Prewencji oraz Zwalczania Przestępczości Narkotykowej.	- liczba przeprowadzonych działań
Cel 8. Doposażenie GKRPA w niezbędny sprzęt i materiały do prowadzenia działalności edukacyjno-profilaktycznej	
Zadania:	Wskaźniki realizacji zadań:
1. Serwis urządzenia wielofunkcyjnego wykorzystywanego na potrzeby działań profilaktycznych.	- koszt eksploatacji urządzenia
2. Doposażenie, zakup sprzętu i materiałów dydaktycznych niezbędnych do realizacji działań profilaktycznych.	- ilość zakupionego sprzętu i materiałów

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 prowadzona będzie w oparciu o środki własne Gminy uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czechowicach-Dziedzicach

Zgodnie z art. 4¹ pkt. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa się zasady wynagradzania członków GKRPA, w następujący sposób:

- Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonywane czynności przysługuje wynagrodzenie – zgodnie z tabelą Nr 36
- Wynagrodzenie określone w pkt. 1 ustalane jest procentowo do minimalnego wynagrodzenia określonego w ustawie z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Tabela nr 36 „Tabela wynagrodzeń” - za czynności GKRPA

Lp.	Nazwa czynności	Wynagrodzenie: % podstawy „minimalnego wynagrodzenia”
1.	Udział w posiedzeniach GKRPA oraz reprezentowanie GKRPA (posiedzenia całej komisji, zespoły motywacyjne, zespoły zadaniowe)	10%
2.	Reprezentowanie Komisji przed Sądem	10%
3.	Opiniowanie o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	1%
4.	Przeprowadzanie wizji w terenie w związku z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż alkoholu (za każdy punkt sprzedaży alkoholu)	2%
5	Dokonywanie kontroli Przedsiębiorców w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (za każdy punkt sprzedaży alkoholu)	15%

1. Wynagrodzenia, o których mowa w Tabeli Nr 36, wypłacane będą na podstawie list obecności, potwierdzonych przez Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Dla osób będących członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz będących pracownikami Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach, wynagrodzenie za udział w Komisji nie przysługuje w przypadku, gdy posiedzenie Komisji odbywa się w godzinach pracy Urzędu.